

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Jasienica

Opracowanie:
Firma Projektowa "Bogacz" z siedzibą w Katowicach, ul. Jutrzenki 1

Spis treści

1. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ZMIANY STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
1.1 Cele zmiany studium	3
1.2 Powiązania dokumentu z innymi dokumentami planistycznymi	3
1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	3
1.4 Podstawy formalne i prawne opracowania prognozy	4
1.5 Wykorzystane dokumenty i materiały planistyczne	4
2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTEM	6
2.1 Ogólna charakterystyka obszaru gminy Jasienica	6
2.2 Ocena stanu i intensywności zmian zachodzących w środowisku oraz źródeł zagrożeń	6
2.2.1 Degradacja powierzchni ziemi	6
2.2.1.1 Zanieczyszczenie gleb	7
2.2.2 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych	8
2.2.3 Zmiany stosunków wodnych	10
2.2.4 Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	10
2.2.5 Odory	12
2.2.6 Emisja hałasu	12
2.2.7 Promieniowanie elektromagnetyczne	13
2.2.8 Przekształcenie szaty roślinnej	14
2.3 Zagrożenia środowiska powodowane czynnikami naturalnymi	15
2.4 Zagrożenia środowiska powodowane czynnikami nadzwyczajnymi	15
3. ANALIZA I OCENA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	17
3.1 Obszary i obiekty chronione i wymagające ochrony na mocy ustawy o ochronie przyrody (bez obszarów Natura 2000)	17
3.1.1 Obszary i obiekty przyrodnicze chronione	17
3.1.2 Obszary i obiekty przyrodnicze wymagające ochrony	20
3.2 Obszary Natura 2000	21
3.3 Obszary i obiekty chronione na mocy przepisów odrębnych	25
3.4 Struktury ekologiczne i powiązania przyrodnicze obszaru z otoczeniem	26
3.5 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	27
4. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA KIERUNKÓW POLITYKI PRZESTRZENNEJ ZMIANY STUDIUM NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000	39
5. OCENA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	46
6. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	49
7. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	50
8. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH I CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU	51
9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	52
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	53

I. WSTĘP

1. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ZMIANY STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1 Cele zmiany studium

Zgodnie z wynikami „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Jasienica w latach 2006 – 2011”, przyjęta uchwałą Nr XV/133/11 z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica, wskazuje jednoznacznie na potrzebę aktualizacji „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica” z dnia 8 kwietnia 2010 r., główne cele rozwoju zmieniły się w zakresie uwarunkowań, wynikających m.in. z:

- dostosowania listy przedsięwzięć i zadań inwestycyjnych do aktualnych programów pomocowych i wsparcia,
- kierunków i zasad ochrony środowiska,
- aktualnej oceny stanu środowiska naturalnego,
- Systemu Oslony Przeciwosuwiskowej.

Natomiast w części kierunków zagospodarowania przestrzennego główne cele rozwoju gminy wymagają weryfikacji, m.in. w zakresie:

- ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych lokalnych,
- elementów zagospodarowania tworzących strukturę przestrzenną gminy.
- obszarów zabudowanych i obszarów wskazanych do zabudowy, w tym zasobów i terenów mieszkaniowych. Zmiany mogą dotyczyć zasięgu terenów mieszkaniowych oraz ewentualnych zmian intensywności zabudowy w tych terenach (po przeprowadzeniu stosownych analiz) terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz terenów wyłączonych z zabudowy,
- kierunków ochrony środowiska przyrodniczego, które wymagają weryfikacji w zakresie systemu przyrodniczego, w tym uszczegółowienia i weryfikacji (po przeprowadzeniu stosownych analiz) struktury systemu (określenie obszarów, które powinny być bezwzględnie chronione oraz tych, których ochrona jest pożądana, ale nie wyklucza innych form zagospodarowania) oraz sposobów realizacji ochrony w postaci wytycznych do planów miejscowych lub określenia innych form ochrony środowiska przyrodniczego, a także określenia zasięgu obszarów przyrodniczo cennych, które rzutują na dopuszczalne zmiany w przebiegu granicy terenów przeznaczonych do zainwestowania oraz sformułowania wniosków i ustaleń ochronnych dotyczących problematyki przeciwpowodziowej i osuwiskowej,

1.2 Powiązania dokumentu z innymi dokumentami planistycznymi

Stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa oraz ustalenia strategii rozwoju gminy. W projekcie podtrzymano ustalenia „Strategię rozwoju gminy Jasienica na lata 2008-2015”, w zakresie realizacji zadań strategicznych.

1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko jest kameralnym opracowaniem opartym głównie na bazie materiałów posiadanych i wykonanych na potrzeby sporządzenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym opracowania ekofizjograficznego. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty, dotyczące obszaru województwa, powiatu i gminy, opracowane przez inne instytucje. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie, w jaki sposób proponowane w projekcie rozwiązania przestrzenne dostosowane są do uwarunkowań przyrodniczych terenu. Informacje zawarte w prognozie zostały dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu. Na ogólnikowy charakter prognozy wpłynęły następujące czynniki:

- projekt dotyczy ogólnych wytycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zawiera w dużej mierze ustalenia obowiązujące studium,

- stopień szczegółowości ustaleń precyzując kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów nie określa sposobu i terminu ich realizacji,
- należy liczyć się z wystąpieniem kumulacji oddziaływań kilku przedsięwzięć, których rodzaj i czas realizacji a także wykorzystane technologie nie są znane,
- zmienność warunków wykorzystania terenu najbliższego otoczenia Gminy jest niezależna od ustaleń studium.

1.4 Podstawy formalne i prawne opracowania prognozy

Podstawy formalno - prawne opracowania prognozy stanowią:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 poz. 672),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 poz. 353);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym a także ustanowiona na szczeblu wspólnotowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 778, z późn. zm.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (2001/42/WE).

Zgodnie z art. 46 pkt 1 i art. 50 przywołanej ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko - projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmiany, sporządzane przez gminne organy administracji samorządowej, wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest prognoza oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza została opracowana do Projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica, sporządzanego na podstawie uchwały Nr XXXI/325/13 z dnia 27 czerwca 2013 r.

1.5 Wykorzystane dokumenty i materiały planistyczne

Dla uzyskania informacji o środowisku, wykorzystano w prognozie dane zawarte w następujących materiałach źródłowych, planistycznych i dokumentacyjnych oraz aktach prawnych:

Materiały publikowane:

- Atlas Województwa Bielskiego. PAN Kraków, 1981 r.,
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce. PIG, Warszawa 2008 r.,
- GUS - Bank Danych Regionalnych, Jasienica - stan i ochrona środowiska, gospodarka komunalna, 2007r.,
- A. Kleczkowski, Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony. AGH Kraków, 1990 r.,
- J. Kondracki, Geografia Polski. Mezoregiony Fizyczno - Geograficzne, PWN Warszawa, 1998 r.,
- Koncepcja Krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN Poland, 1995 r.,
- B. Pawłowski, Szata roślinna gór Polskich, Szata Roślinna Polski, t.II, Warszawa 1972 r. Program ochrony środowiska województwa bielskiego do roku 2015. Urząd Wojewódzki Bielsko-Biała, 1996 r.,
- Przyroda województwa bielskiego. Colgraf-Press Poznań, 1997 r.,
- Raporty o stanie środowiska w województwie śląskim w latach 2001 - 2005. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2009 r. (strona internetowa).

Archiwalne materiały planistyczne, plany, programy i dokumentacje środowiskowe:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, przyjęte Uchwałą Nr XLV/423/10 Rady Gminy Jasienica z dnia 8 kwietnia 2010 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2003 r.,
- Analiza stanu i dynamika zmian środowiska przyrodniczego województwa bielskiego. ALL- CON Bielsko-Biała, 1993 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica. Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli „Teren”, Łódź, 2003 r.,
- Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica (obejmującego wszystkie 14 sołectw w gminie). Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli „TEREN” Sp.z o. o., Łódź 2003 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jasienica. Eko - Team Consulting, Bielsko-Biała 2004 r.,

- Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Jasienica. Z. Wyroba, P. Jańczyk, Bielsko-Biała, 2004 r.,
- Plan Urządzenia Lasu na okres od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2007 r.- Nadleśnictwo Bielsko, obręb Wapienica,
- Waloryzacja szaty roślinnej i krajobrazu województwa bielskiego, część północna i południowa. Uniwersytet Śląski, Katowice, 1994 r.
- Inwentaryzacja kręgowców i wybranych grup bezkręgowców województwa bielskiego z propozycjami ochrony najcenniejszych stanowisk fauny województwa. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, 1994 r.
- Zarządzenie Nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001.

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2001 r. (MP Nr 26, poz. 432),

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 68 z 2004 r., poz. 2049).

Decyzje administracyjne:

- Decyzje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie wpisu dobra kultury do rejestru zabytków - 24 szt.,
- Orzeczenia i decyzje Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach o uznaniu za pomnik przyrody -12 szt.,
- Rozporządzenia Wojewody Bielskiego w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody - 3 szt.,
- Rozporządzenie Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, (Dz. Urz. Woj. Bielskiego nr 9 poz.111),
- Zarządzenie Nr 16 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, z dnia 24 stycznia 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Ustroń,
- Zarządzenie Nr 139 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, z dnia 19 maja 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Bielsko.

Mapy:

- hydrograficzne w skali 1 : 50 000, arkusze: Pszczyna (M.-34-74-B), Skoczów (M.-34-74-D), Czechowice - Dziedzice (M.-34-75-A), 2002 rok,
- sozologiczne w skali 1 : 50 000 arkusze: Pszczyna (M.-34-74-B), Skoczów (M.-34-74-D), Kęty (M.-34-75-A), 1995 rok,
- geośrodowiskowe w skali 1: 50 000, arkusze: Pszczyna 992 (M.-34-74-B), Skoczów 1011 (M.-34-74-D), 2002 rok,
- glebowo - rolnicze w skali 1: 5 000 dla poszczególnych obrębów w gminie Jasienica wraz z aneksami, Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzeń w Katowicach, 1978 r.
- osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2010 r.

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTEM

2.1 Ogólna charakterystyka obszaru gminy Jasienica

1. Gmina wiejska o powierzchni ogółem 91,57 km² o kształcie nieregularnym o największej rozpiętości na linii północ - południe ok. 13 km i na linii wschód - zachód także ok. 13 km, położona na zachodnim skraju powiatu bielskiego, woj. śląskie; wieś Jasienica - siedziba gminy, oddalona od siedziby województwa - Katowic o ok. 62 km i siedzib powiatów: Bielska - Białej ok. 8 km, Cieszyna i granicy z Republiką Czeską ok. 22 km.

Gminę tworzy 14 wsi (sołectw) o zróżnicowanych wielkościach. Gmina graniczy bezpośrednio: od zachodu i południowego zachodu z gminami Brenna, Skoczów i Chybie (pow. cieszyński), od północy z gminą Czechowice - Dziedzice, od wschodu z miastem Bielsko-Białą, od południa i południowego wschodu z gminą Jaworze.

Podstawowe dane statystyczne (stan 15.01.2014 r.):

- powierzchnia - 91,72 km²,
- liczba ludności - 22.719,
- gęstość zaludnienia - 248 os/km²,
- stopień lesistości - 15,7% pow. ogółem,
- użytki rolne - 60,41% pow. ogółem.

Gmina według fizyczno - geograficznego podziału Polski (J. Kondracki 2000 r.) leży na pograniczu dwóch podprovincji: Północnego Podkarpacia i Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Północne Podkarpacie reprezentuje mezoregion Dolina Górnej Wisły (będący częścią makroregionu Kotliny Oświęcimskiej), który zajmuje północno - zachodni skraj gminy.

Zewnętrzne Karpaty Zachodnie reprezentuje mezoregion Pogórze Śląskie (część makroregionu Pogórze Zachodniobeskidzkie) zajmujący pozostałą część gminy.

Oba mezoregiony stanowią odmienne typy krajobrazu naturalnego. Dolina Górnej Wisły to „krajobraz den dolin i równin akumulacyjnych”, Pogórze Śląskie (zwane także Pogórzem Cieszyńskim) to „krajobraz wyżynny na skałach krzemianowych”.

Deniwelacje na terenie gminy wynoszą prawie 223 m, obszar zawarty jest pomiędzy rzędnymi:

- w dolinie Łownicy - 251,9 m npm (na granicy z gminą Czechowice - Dziedzice),
- na Pogórzu Śląskim - 474,4 m npm (na wyodrębnionym wzniesieniu Górka w Grodźcu).

2. Warunki klimatyczne cechuje przejściowość, a wpływ na nie mają zarówno masy powietrza oceanicznego z zachodu, jak i kontynentalnego ze wschodu. Średnie roczne sumy opadów są wysokie, ze względu na przeważający wyżynny charakter obszaru, średnia roczna temperatura waha się w przedziale 7 – 8°C. Przeważają wiatry zachodnie o niewielkiej prędkości. Na naturalne procesy nakładają się ponadto czynniki antropogeniczne, co powoduje powstawanie w obrębie terenów zurbanizowanych odrębnych warunków klimatycznych lokalnych, różniących się od obszarów otaczających.
3. Obszar należy do dorzecza Wisły i jest odwadniany przez jej dopływy Łownicę, Białą i Bajerkę. Około 96% obszaru należy do zlewni II rzędu rzeki Łownicy z dopływami - Potok Łaziński, Jasienica, Wapienica z Rudawką północno - zachodni skraj (część wsi Łownica) odwadniają dopływy Bajerki; północno - wschodni skraj (część wsi Mazańcowice) należy do zlewni Białej.
4. Stan komponentów środowiska zróżnicowany - duże zanieczyszczenie wód powierzchniowych (zaledwie 1,4% ogółu ludności korzysta z sieci kanalizacyjnej).
5. Szereg obszarów i obiektów w gminie poddano ochronie przepisami ustawy o ochronie przyrody, w tym obszar Natura 2000 - Dolina Górnej Wisły o pow. 4.168,1 ha (45,5% pow. gminy).

2.2 Ocena stanu i intensywności zmian zachodzących w środowisku oraz źródeł zagrożeń

2.2.1 Degradacja powierzchni ziemi

W sposób naturalny cały obszar poddawany jest działalności czynników denudacyjnych oraz morfologicznej działalności rzek. Do głównych czynników naturalnych należy zaliczyć procesy erozyjne (erozja wodna - wymywanie, erozja wietrzna - wywiewanie, erozja mechaniczna - kruszenie) oraz ruchy masowe (osuwanie, spęływanie, obrywanie), których nasilenie zależy przede wszystkim od ukształtowania terenu, rodzaju gleby i pokrywy roślinnej.

Z gospodarczego punktu widzenia ważnym czynnikiem wpływającym na zmianę rzeźby terenu są osuwiska. Uwarunkowania

sprzyjające osuwiskom to: budowa geologiczna (utwory fliszowe zbudowane z naprzemianległych warstw sztywnych piaskowców i podatnych na poślizg łupków ilastych), upad warstw (kąt zapadania stoku zgodny z kątem zapadania warstw skalnych), spadki terenu (szczególnie w przedziale 12 - 30°), ulewne deszcze i roztopy (najgroźniejsze obfite i gwałtowne krótkie opady letnie oraz woda z szybko topniejącego śniegu na zamrożonej powierzchni), eksploatacja kopalin (zmiana ukształtowania powierzchni i stosunków wodnych).

Przejawem degradacji powierzchni terenu na płaskich terenach pokryw lessowych w obszarach rolnych nie pokrytych roślinnością jest rozwijająca się intensywnie tzw. denudacja wąwozowa związana z powiększaniem i pogłębianiem dolin w mało odpornych pokrywach. Ten naturalny proces pogłębiają kompleksowe prace melioracyjne polegające na osuszaniu gleb i obniżeniu poziomu wód gruntowych. Szczególnym przejawem degradacji powierzchni w obszarach rolnych nie pokrytych roślinnością jest rozwijająca się erozja liniowa i powierzchniowa pokrywy glebowej. Na erozję wodną narażone są użytki rolne o spadkach powyżej 3°, natomiast erozji silnej i bardzo silnej podlegają użytki na stokach o spadkach powyżej 10°. Według badań Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Katowicach erozja silna (4 stopień) występuje na znacznych obszarach w Grodźcu, Jasienicy, Międzyrzeczu Górnym, Mazańcowicach, Rudzicy i Roztropicach. Erozji bardzo silnej (5 stopień) występującej na stokach o nachyleniu powyżej 13° (ok. 23%) nie stwierdzono w obszarze gminy.

Zmiany w użytkowaniu gruntów, postępująca urbanizacja (przede wszystkim realizacja intensywnego mieszkalnictwa, obiektów produkcyjnych i magazynowo - składowych) czy inwestycje komunikacyjne - to działania wymagające przemieszczania mas ziemnych i w konsekwencji zmiany w rzeźbie terenu.

Inne działania powodujące degradację powierzchni ziemi to wydobywanie kopalin - powierzchniowa eksploatacja surowców skalnych (piasków i żwirów, wapieni, surowców ilastych) spowodowała w gminie dewastację ok. 14,1 ha terenów, w tym we wsiach:

- * Jasienica - ok. 3,8ha,
- * Łazy - ok. 2,5 ha,
- * Międzyrzecze Górne - ok. 4,6 ha,
- * Rudzica - ok. 0,6 ha,
- * Wieszczałta - ok. 2,6 ha.

2.1.1. Zanieczyszczenie gleb

Do głównych przyczyn ubożenia, a w konsekwencji obniżenia urodzajności gleb można zaliczyć: wadliwy sposób użytkowania ziemi, erozję, zmiany stosunków wodnych, zubożenie w składniki pokarmowe, zakwaszenie, zanieczyszczenia chemiczne, mechaniczne czy organizmami chorobotwórczymi.

Za najważniejsze przyczyny degradacji gleb na terenie gminy można uznać:

- ścieki bytowe i technologiczne przenikające do gruntu na skutek braku dostatecznych, sprawnych zabezpieczeń, występowania awarii systemów,
- odpady deponowane w sposób niebezpieczny dla środowiska,
- zanieczyszczenia komunikacyjne (szczególnie wzdłuż drogi krajowej i dróg powiatowych) pochodzące z intensywnego ruchu pojazdów oraz awarii pojazdów z ładunkami niebezpiecznymi,
- stosowanie niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych, stężonych środków chemicznej ochrony roślin, osuszanie gruntów i przesuszanie gleb uprawnych,
- wtórne z zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenie gleb przejawia się głównie we wzroście ich zakwaszenia oraz w skażeniu metalami ciężkim. Według informacji zawartych w mapach geośrodowiskowych, badania gleb z uwagi na zawartość metali ciężkich, przeprowadzono na terenie gminy w kilkunastu punktach pomiarowych:

Większość badanych próbek wykazała, że gleby nie są zanieczyszczone i odpowiadają standardowi grupy A¹ - tj. obszarom poddanym ochronie na podstawie przepisów dotyczących ochrony wód i ochrony przyrody.

W niektórych punktach pomiarowych w Jasienicy, Międzyrzeczu Górnym, Mazańcowicach, Wieszczałtach, Rudzicy i Landeku zidentyfikowano podwyższony poziom zawartości kadmu (Cd), niklu (Ni), cynku (Zn) i miedzi (Cu) - co odpowiada standardowi grupy B - tj. użytkom rolnym, gruntom leśnym i zadrzewionym a także gruntom zabudowanym i zurbanizowanym.

¹ Klasyfikacja gleb wg standardów na podstawie Rozporządzenia Min. Środowiska z dnia 9.09.2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi

2.2.2 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych

Na terenie województwa śląskiego stan zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych na koniec 2012 roku wyniósł 935,5 hm³ (5,4% zasobów w kraju) i wzrósł o 9,0 hm³ w porównaniu z 2011 rokiem.

Rozmieszczenie zasobów w utworach geologicznych kształtowało się następująco:

- w czwartorzędowych – 22,0%,
- w trzeciorzędowych – 2,3%,
- w kredowych – 4,3%,
- w utworach starszych – 71,5%.

W latach 2004-2012 odnotowano spadek zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych z 978,7 hm³ w 2004 roku do 935,5 hm³ w 2012 roku, tj. o 4,4%. W 2012 roku pobór wód podziemnych (stanowiący presję ilościową) na potrzeby gospodarki narodowej i ludności stanowił ok. 28% ogólnej ilości pobranej wody w województwie. Pobór ten wyniósł 128,7 hm³, z czego 82,3% pobrano na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej, a 17,7% na potrzeby produkcyjne. Na przestrzeni lat 2004-2012 wystąpił spadek poboru wód podziemnych na cele eksploatacji sieci wodociągowej o 19,3 hm³.

Podstawą oceny jakości wód podziemnych jest klasyfikacja opracowana dla potrzeb monitoringu wód podziemnych. Na terenach miejscowości Mazańcowice i Zaborze znajdują się punkty pomiarowe WIOŚ Katowice państwowego monitoringu wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Tabela 1. Jakość wód podziemnych

JCWPD	Nazwa punktu	Numer zbiornika poziom	Klasa jakości wód	Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Wskaźniki przekraczające normy dla wód do picia
143	Mazańcowice	347 czwarto- rzędowy	IV	temp., Fe,	pH,	pH tylko pH wskazuje na IV klasę jakości (parametr terenowy)
142	Zaborze - Gołysz	347 czwarto- rzędowy	IV	Temp, Mn, Fe	pH	Fe, Mn, pH

Na podstawie klasyfikacji i wyników badań jakości wód podziemnych przeprowadzonych w 2012 roku w sieci krajowej (badania wykonane na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy) można stwierdzić, że wody podziemne w bezpośrednim sąsiedztwie analizowanego terenu gminy są nadmiernie zanieczyszczone i ocenia się je jako niezadawalającej jakości (IV). Niemniej warunki geologiczne - duża przepuszczalność pokryw, a szczególnie utworów akumulacji rzecznej (żwiru, piaski, mady) oraz brak warstwy izolującej od zbiorników wód podziemnych ułatwiają przemieszczanie się zanieczyszczeń w podłożu, głównie w dolinach większych dopływów Wisły. Z zanieczyszczeniem wód podziemnych należy się liczyć szczególnie w pobliżu dzikich wysypisk śmieci, składowisk paliw płynnych, terenów zurbanizowanych, zrzutu ścieków komunalnych i produkcyjnych, terenów intensywnie wykorzystywanych dla produkcji rolnej i leśnej. Degradacja wód podziemnych powodowana jest głównie przez przesączające się do gruntu substancje szkodliwe pochodzące z nieszczelnych szamb przydomowych, kolektorów kanalizacyjnych, działających oczyszczalni ścieków.

Podstawą oceny jakości wód powierzchniowych jest klasyfikacja czystości opracowana na podstawie monitoringu prowadzonego w stałych punktach pomiarowych zlokalizowanych na większych rzekach płynących przez gminę.

Wyniki badań obrazuje poniższa tabela:

Tabela 2. Klasyfikacja czystości rzek

Nazwa	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan / potencjał ekologiczny	Stan
Jasienica - ujście do Iłownicy	II	II	III		UMIARKOWANY	ZŁY
Rudawka - ujście do Wapienicy	II	I	II		DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	

Wapienica - poniżej zbiornika w Wapienicy	II	I		II		
Wapienica - poniżej oczyszczalni w Wapienicy	II	I		II		
Wapienica - ujście do Iłownicy	II	II	III		UMIARKOWANY	ZŁY
Iłownica - ujście do Małej Wisły	II	II	IV	II	SŁABY	ZŁY

Źródło: WOIS 2012

Podstawowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych w gminie to:

- * punktowe tj. zrzuty ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych odprowadzonych poprzez niesprawne oczyszczalnie, nieszczelne osadniki lub niekontrolowane bezpośrednio do cieków lub gruntu,
- * obszarowe obejmujące wszystko co spływa z powierzchni rolnych, leśnych, osadniczych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych bezpośrednio do cieków lub wsiąka w podłoże - ich wielkość zależna od niewielkiego zasięgu systemów kanalizacyjnych, natężenia ruchu na trasach komunikacyjnych oraz intensywności prowadzonej gospodarki rolnej i leśnej.

Powyższe dane wskazują, że wszystkie większe rzeki płynące przez gminę są nadmiernie zanieczyszczone. Należy tu podkreślić, że zanieczyszczenia te przynoszą z obszarów sąsiadujących (Skoczów, Chybie, Bielsko-Biała) a nieuregulowana gospodarka ściekowa w gminie - pogarsza tylko sytuację. Jednakże, W związku ze zrealizowaniem szeregu inwestycji związanych z gospodarką ściekową w ostatnich latach w porównaniu do lat ubiegłych w niektórych rzekach stwierdzono nieznaczną poprawę jakości wód. O jakości wód w województwie w roku 2004, tak jak w latach poprzednich, decydowały ścieki komunalne, ścieki przemysłowe oraz ścieki z terenów rolniczych. Dużym problemem były nieoczyszczone ścieki komunalne. Zanieczyszczenia pochodzące z tego źródła powodowały w rzekach deficyty tlenowe, podwyższoną zawartość związków organicznych i biogennych oraz decydowały o zanieczyszczeniach bakteriologicznych.

Punktowe zrzuty ścieków mogą podlegać kontroli, zanieczyszczenia obszarowe są praktycznie nieuchwytne, a mogą obejmować całą zlewnię.

Tabela 3. Zrzuty ścieków z urządzeń oczyszczających na terenie gminy (wg komentarza do map hydrograficznych i sozologicznych):

Miejscowość	Obiekt	Rodzaj ścieków	Ilość w m ³ /dobę	Metoda oczyszczania	Kierunek zrzutu (ciek)
Iłownica	szkoła	komunalne	•	osadnik	Iłownica
Landek	Zakład Doświadczalny Gosp. Stawowej PAN	mieszane	33,0	biologiczne	Iłownica
Mazańcowice	oczyszczalnia lokalna	komunalne	50,0	biologiczne	Wapienica
Międzyrzecze Górne	szkoła	komunalne	•	osadnik	Potok Międzyrzecki
	RSP „Rolnik”	deszczowe i komunalne	43,2	•	Potok Międzyrzecki
Roztropice	mleczarnia	mieszane	46,8	biologiczne	Potok Łaziński
Rudzica	Gminna Spółdzielnia szkoła	komunalne	•	biologiczne	rów
Jasienica	Paged Meble S. A. - Zakład nr 1 w Jasienicy	mieszane	13,0	biologiczne	Jasienica
	Rozlewnia Wódek Czystych	przemysłowe	100,0	biologiczne	Potok Wysoki
	Zakład Wyrobu Płytek Ceramicznych	mieszane	14,0	biologiczne	Potok Wysoki
	oczyszczalnia Gm. Spółdzielni S.Ch.	komunalne	45,0	biologiczne	Potok Wysoki
	RSP „Zwycięstwo”	mieszane	15,6	•	Jasienica

2.2.3 Zmiany stosunków wodnych

Przeobrażenie stosunków wodnych wiąże się z wielowiekowym osadnictwem. Zmiany dotyczą zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych i wynikają z szeregu działań antropogenicznych:

- prace hydrotechniczne zmieniające morfologiczny charakter koryt rzecznych oraz warunki odpływu - prostowania koryt, budowa obwałowań, korekcja progowa, przekształcenie cieków w rowy melioracyjne,
- w wyniku przekształceń terenu (zabudowa, wylesienia), budowy sieci kanalizacyjnej, drenowaniu pól - zmniejszenia zdolności infiltracyjnej terenu i obniżenie poziomu wód podziemnych,
- na skutek ujmowania oraz zanieczyszczenia - zmniejszenie zasobności wód,
- w związku z przerzutem wody pitnej w obrębie sąsiednich zlewni - naruszenie bilansu wodnego w zlewniach,
- na skutek zrzutów ścieków komunalnych i produkcyjnych (pomimo ich oczyszczania) - pogorszenie stanu czystości wód powierzchniowych.

Zmiany stosunków wodnych szczególnie widoczne są w dolinie Iłownicy, gdzie w wyniku prac regulacyjnych w XX wieku doprowadzono do jednonurtowego pogłębionego koryta rzeki. W wyniku tych działań terasa zalewowa uległa przekształceniu w terasę nadzalewową. Znaczna część obszaru gminy jest zdrenowana: obwałowania rzek, korekcja progowa i przekształcenie cieków w rowy melioracyjne zmieniają warunki obiegu wody, w tym warunki odpływu. Innym działaniem powodującym przeobrażenie stosunków wodnych w gminie jest realizacja stawów hodowlanych, podnoszących retencję powierzchniową. Duże kompleksy stawów zostały urządzone i są intensywnie użytkowane w dnach dolin rzek Iłownicy, Jasienicy i Wapienicy.

2.2.4 Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

O jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy decydują przede wszystkim emisje zanieczyszczeń - główne źródła powstawania zanieczyszczeń powietrza to:

- źródła punktowe, tzw. „niska emisja” pochodząca ze stacjonarnych źródeł lokalnych (paleniska gospodarstw domowych, kotłownie indywidualne, niewielkie przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjno - usługowe,
- źródła liniowe o charakterze mobilnych zanieczyszczeń komunikacyjnych (głównie spaliny samochodowe),
- procesy produkcyjne w większych zakładach o specyfice i wielkości dla danej produkcji,
- przenoszenie zanieczyszczeń z obszarów przyległych w postaci kwaśnych deszczy (aglomeracje Górniośląska i

Rybnicka, aglomeracje czeskie Trzyniec - Karwina - Ostrawa).

Szczególnie uciążliwe dla środowiska są zanieczyszczenia z pochodzące z:

- * Emitorów o niskiej wysokości - duże nagromadzenie lokalnych kotłowni grzewczych i palenisk domowych powoduje, przy niekorzystnych warunkach rozprzestrzeniania, lokalny wzrost stężeń w ich najbliższym otoczeniu. Zjawisko to występuje szczególnie na terenach o zwartej zabudowie mieszkalnej przemieszanej z drobnymi zakładami usługowymi i przemysłowymi. Na terenach zabudowy luźnej, gdzie istnieją lepsze warunki przewietrzania i depozycji zanieczyszczeń, problem stężeń zanieczyszczeń jest mniejszy. Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność (w okresach grzewczych wzrost emisji zanieczyszczeń energetycznych). W gminie nie prowadzono obliczeń wielkości emisji zanieczyszczeń z palenisk domowych.
- * Zanieczyszczeń komunikacyjnych - emisja zanieczyszczeń obejmujących takie substancje jak: tlenki azotu, węglowodory, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki czy aldehydy, wykazuje tendencję wzrostową wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów na szlakach komunikacyjnych. Wysokie stężenia zanieczyszczeń występują na skrzyżowaniach głównych dróg i przy trasach komunikacyjnych biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. W warunkach gminy najbardziej zagrożone są obszary położone bezpośrednio przy drodze krajowej - ekspresowej S1 oraz drogach powiatowych o dużym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia transportowe stanowią również na pozostałych terenach wiejskich jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia gleb oraz wód.
- * Na podwyższony poziom zanieczyszczeń ma również wpływ napływ zanieczyszczeń z terenów bezpośrednio sąsiadujących (Skoczów, Bielsko-Biała, Czechowice - Dziedzice).

Ważniejsze źródła emisji pyłów i gazów do atmosfery znajdujące się na terenie gminy to :

Zakład	Emisja pyłów w t/rok	Emisja gazów w t/rok
Paged Meble S.A. - Zakład Nr 1 w Jasienica	6,0	12906 w tym 12819 CO ₂
Zakład Wyrobu Płytek Ceramicznych - Jasienica	1,47	702,36
Instytut Zootechniki - Grodziec	6,21	809,41

Emitowane do atmosfery zanieczyszczenia pochodzą głównie ze spalania paliw dla celów grzewczych i technologicznych.

Imisja zanieczyszczeń - poziom imisji zanieczyszczeń powietrza ustalony na podstawie wielkości z lat 1992 - 1994 (stan określono w oparciu o dane z punktów pomiarowych WSSE w Bielsku- Białej położonych na terenie lub w sąsiedztwie gminy i monitoringu leśnego):

Nr p. pom.	Adres	Średnioroczny opad pyłu t/km ² 1992-1994	Średnioroczny wskaźnik stężeń	
			SO ₂ mg/m ² xdoba	NO _x mg/m ² xdoba
19	Bielsko - Wapienica	93,5	28,66	0,070
20	Jaworze 14 - basen	55,5	28,18	0,065
21	Łazy - Wieszczyta	35,1	27,88	0,078
22	Mazańcowice	53,5	28,19	0,052

Stopień skażenia (wg zakresu przyjętego dla punktów monitoringu Instytutu Badawczego Leśnictwa) dwutlenkiem siarki na poziomie średnim, tlenkami azotu na poziomie niskim: opad pyłu w obszarach intensywnego zainwestowania - podwyższony, poza - określany jako średni. W dziesięciolecie 1985 -1994 wyraźny spadek poziomu zanieczyszczeń. Warunki orograficzne i klimatyczne występujące na terenie gminy modelują rozkład zanieczyszczeń i sprzyjają dobremu funkcjonowaniu naturalnych ciągów wentylacyjnych na kierunku południe - północ, a w części północnej gminy na kierunku południowo - zachodnim - północno - wschodnim.

Wg informacji zamieszczonych w publikacji WIOŚ w Katowicach „Stan środowiska w województwie śląskim w 2012 r.” strefa bielska, a w tym gmina Jasienica, została zaliczona (ze względu kryterium ochrony zdrowia) do strefy klasy „B” jakości powietrza, w której występuje poziom stężeń zanieczyszczeń powietrza „powyżej wartości dopuszczalnej lecz nie przekraczający wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji”, a wymagane działania to przeprowadzenie

dodatkowych badań poziomu benzenu (C_{6H_6}) w celu potwierdzenia potrzeby działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

2.2.5 Odory

Odory wiążą się z dyskomfortem związanym z przedostawaniem się gazów złośliwych do powietrza atmosferycznego. Do podstawowych źródeł wytwarzania odorów można zaliczyć:

- komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków,
- przydomowe oczyszczalnie i zbiorniki na ścieki,
- niewłaściwie posadowioną sieć kanalizacyjną,
- składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych,
- procesy technologiczne w zakładach produkcyjnych i usługowych,
- niezorganizowane źródła emisji odorów z indywidualnych palenisk domowych.

Stan zagospodarowania w gminie powoduje, że mamy tu do czynienia tylko z oddziaływaniami lokalnymi, które występują na styku emitora i obiektów mieszkaniowych oraz innych przeznaczonych na długotrwały pobyt ludzi.

2.2.6 Emisja hałasu

W zależności od źródła hałas dzielimy na pochodzący:

- z obiektów przemysłowych i usługowych powodowany przez urządzenia i maszyny wykorzystywane w procesach produkcyjnych - to hałas przemysłowy,
- z obiektów użyteczności publicznej i czasem mieszkalnych - to hałas komunalny,
- od środków transportu drogowego i kolejowego - to hałas komunikacyjny.

Hałas przemysłowy i komunalny stanowią zagrożenie o charakterze lokalnym. Występują na terenach z zabudową o charakterze mieszkalnym, które zlokalizowane są w pobliżu zakładów produkcyjnych i usługowych. Dyskomfort akustyczny odbierany jest głównie w sąsiedztwie największych zakładów zlokalizowanych na terenie gminy: Fabryka Mebli Giętych, Zakład Wyrobu Płytek Ceramicznych w Jasienicy, Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne w Jasienicy i Międzyrzeczu Górnym - brak danych o wielkości emisji hałasu nie pozwala określić w jakim stopniu wpływają one na warunki akustyczne. Również brak danych o uciążliwości akustycznej zakładów stolarskich, blacharskich czy ślusarskich, tartaków i warsztatów samochodowych oraz obiektów sportu, rekreacji i rozrywki na terenie całej jednostki.

Hałas komunikacyjny i wibracje - głównym źródłem parasejsmicznych drgań w środowisku jest transport drogowy odbywający się głównymi drogami. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym i wibracjami stanowi około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych w środowisku, a hałas pochodzący z ruchu pojazdów na drogach jest odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Hałas i wibracje w otoczeniu drogi są spowodowane natężeniem ruchu, strukturą i prędkością pojazdów oraz stanem nawierzchni. Brak aktualnych badań o natężeniu hałasu komunikacyjnego.

Wykonane w 2012 r. na potrzeby "Mapy akustycznej dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 536,144 km", wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dnia od 5 do 20 dB.

Tabela 4 Przekroczenia wartości LD_{wn} [dB] dla drogi ekspresowej S1 - powiat bielski

Droga ekspresowa S1, odcinek: Węzeł Komorowice - Węzeł Skoczów, jednostka: powiat bielski					Wskaźnik hałasu LD _{wn} [dB]
Kryterium	5 dB	> 5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry	Zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,749	0,374	0,097	0,032	0,012
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tyś.]	0,288	0,160	0,038	0,005	0,002
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [ty:-.]	0,955	0,514	0,128	0,018	0,006
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	7	6	1	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0

Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0
--	---	---	---	---	---

Tabela 5 Przekroczenia wartości LN [dB] dla drogi ekspresowej S1 - powiat bielski

Droga ekspresowa S1, odcinek: Węzeł Komorowice - Węzeł Skoczów, jednostka: powiat bielski					Wskaźnik hałasu Ln [dB]
Kryterium	5 dB	> 5-10 dB	10-15 dB	5-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		Zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie	0,626	0,215	0,068	0,022	0,004
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	0,287	0,092	0,018	0,003	0,001
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	0,941	0,302	0,061	0,010	0,003
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	7	6	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

Na odcinku drogi ekspresowej S1 wśród terenów podlegających ochronie akustycznej dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ok. 17%. Zaznacza się także udział zabudowy mieszkaniowej zagrodowej ok. 7% i zabudowy mieszkaniowej-wielorodzinnej ok. 0,4%. Wśród obszarów nie objętych ochroną prawną w zakresie uwarunkowań akustycznych na przedmiotowym odcinku drogi dominują grunty orne ok. 44% oraz obszary leśne ok. 11%. Nieco mniejszą powierzchnię zajmują tereny zaklasyfikowane do grupy „Inne” ok. 7%, do której należą przede wszystkim ciągi komunikacyjne (drogi oraz infrastruktura kolejowa). Pozostały udział mają obszary użytków zielonych w postaci łąk oraz zakrzewień, obszary zbiorników wodnych a także tereny przemysłowe i usługowe skupione głównie w gminie Jasienica (skupione w sąsiedztwie drogi ekspresowej S1).

Można jednoznacznie ustalić, że największy poziom hałasu występuje wzdłuż drogi krajowej nr 1 (obecnie odcinek drogi ekspresowej S1 Bielsko - Cieszyn), gdzie w 2010 r. średni (dobowy) ruch na węźle Jasienica - Skoczów wynosił 26000 pojazdów/dobę oraz na niektórych drogach powiatowych (np. Jasienica - Strumień, Bielsko - Świątoszówka - Grodziec). W związku ze stale zwiększającą się ilością pojazdów, a co za tym idzie wzrostem natężenia ruchu można przypuszczać, że w budynkach zlokalizowanych wzdłuż głównych arterii mogą występować przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu i wibracji. Wzrost natężenia ruchu pojazdów oraz zła jakość nawierzchni stanowią głównie o dyskomforcie życia mieszkańców. Innym źródłem hałasu komunikacyjnego jest ruch pociągów w gminie na linii kolejowej Bielsko - Cieszyn, który może niekorzystnie wpływać na klimat akustyczny terenów położonych w pobliżu torowisk. Stosowanie ekranów akustycznych z nasadzeniami zieleni oraz alternatywnie wymianę stolarki okiennej to zalecane metody ograniczenia uciążliwości.

2.2.7 Promieniowanie elektromagnetyczne

Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię, widmo promieniowania elektromagnetycznego dzielimy na promieniowanie jonizujące i promieniowanie niejonizujące:

- * Promieniowanie jonizujące jest nieodłącznym elementem środowiska naturalnego. Zagrożenia pochodzą od naturalnych i sztucznych radionuklidów. Wartości występujące na terenie powiatu bielskiego nie obligują do prowadzenia badań ich stężeń w produkowanej na tym obszarze żywności.
- * Na terenie gminy nie prowadzono badań poziomu pól elektromagnetycznych oraz dotyczących oddziaływania promieniowania na środowisko, a w szczególności na zdrowie mieszkańców. Niemniej występują tu źródła promieniowania niejonizującego, a to stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, w tym linie 110 kV i linia 220 kV. Pola elektromagnetyczne stacji telefonii komórkowej, o gęstości mocy większych niż wartości graniczne, występują w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Konieczność uzgodnienia z Operatorem Systemu Dystrybucyjnego planowanego do budowy obiektu występuje wówczas, gdy jego odległość od urządzeń elektroenergetycznych jest mniejsza niż:

- dla linii napowietrznej 110 kV - 14,5 m od skrajnego przewodu,
- dla linii napowietrznych SN - 6 m od skrajnego przewodu,
- dla linii napowietrznych nN - 2 m od skrajnego przewodu,
- dla linii kablowych SN i nN - 2 m od osi kabla,
- dla stacji transformatorowych SN/nN - 15 m od stacji.

2.2.8 Przekształcenie szaty roślinnej

Najbardziej dostrzegalne przeobrażenia roślinności dotyczą zmiany powierzchni zajmowanej przez zbiorowiska leśne i nieleśne. W warunkach naturalnych zbiorowiska nieleśne zajmowały znikomą część wśród zbiorowisk leśnych, obecnie przeważają swoją powierzchnią. Ubytkowi powierzchni leśnych towarzyszył wzrost udziału w szacie roślinnej nieleśnych zbiorowisk zastępczych o charakterze półnaturalnym, uwarunkowanym pośrednio działalnością człowieka (łąki, murawy) oraz synantropijnych, powstałych wskutek długotrwałej i bezpośredniej działalności człowieka (roślinność ruderalna i towarzysząca uprawom). Istotnym wskaźnikiem przeobrażeń roślinności są zmiany w składzie gatunkowym i strukturze zbiorowisk. Ogólną prawidłowością zachodzących zmian jest ustępowanie gatunków o specyficznych wymaganiach ekologicznych na korzyść roślin o szerokiej skali tolerancji. W konsekwencji ubożeje różnorodność gatunkowa i następuje upodabnianie się zbiorowisk, uproszczenie struktury gatunkowej i ujednolicenie wiekowe. Zmiany na poziomie fitocenozy przekładają się na zmiany na poziomie krajobrazów. Zmienia się obszar zajmowany przez różne typy roślinności, dzięki działalności człowieka powstają zbiorowiska antropogeniczne. Kierunek i intensywność powyższych procesów zależą przede wszystkim od nasilenia antropopresji, a zwłaszcza takich jej form jak gospodarka leśna i użytkowanie gospodarcze ekosystemów nieleśnych, osuszanie środowiska, zanieczyszczenie wód, gleb i powietrza, zajmowanie gruntów pod zabudowę.

Degradacja zbiorowisk leśnych - za główne przyczyny degradacji zbiorowisk leśnych można uznać takie czynniki antropogeniczne jak: zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód, synantropizację szaty roślinnej oraz niewłaściwą gospodarkę leśną. Ujednolicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów, eliminowanie gatunków liściastych z ich naturalnych siedlisk na rzecz gatunków iglastych, wprowadzanie gatunków obcego pochodzenia czy dopuszczenie do nadmiernego rozwoju warstwy podszycia to działania prowadzące do zniekształcenia zbiorowisk leśnych. Formy i stopień degradacji lasów jest różny w zależności od rodzaju i intensywności prowadzonych zabiegów gospodarczych oraz czasokresu poddawania obszarów leśnych czynnikom je degradującym. Obecny stan zdrowotny i sanitarny lasów określają przyjęte normy dla stref uszkodzeń lasów. Państwowe i prywatne obszary leśne na terenie gminy, sklasyfikowano jako położone w zasięgu II strefy (średnich) uszkodzeń aparatu asymilacyjnego spowodowanych pyłami i gazami emitowanymi przez zakłady przemysłowe. Preferowanie drzewostanów borowych na siedliskach lasów liściastych powoduje degradację abiotyczną i antropogeniczną siedlisk. To i zbyt duże rozluźnienie drzewostanów sprzyja rozprzestrzenianiu się szkodników leśnych. W ostatnich latach obserwuje się wzrost populacji komika drukarza i rytownika. Oprócz szkodników zasoby leśne zubażają rozprzestrzeniające się grzyby patogeniczne - opieńka miodowa i korzeniowiec. Straty pomnażane są wtórnie przez wiatrolomy i śniegolomy. Duże szkody w drzewostanach powoduje zwierzyna, zwłaszcza z rodziny jeleniowatych. Najbardziej narażone gatunki to: jodła, jesion, jawor, buk oraz modrzew. Kolejnym zagrożeniem dla drzewostanów jest, obserwowane w ostatnich latach, stałe obniżanie się zwierciadła wód gruntowych, które może powodować zanikanie całych siedlisk lub ich zamianę na inne.

Roślinność nieleśna - zarówno pochodzenia naturalnego jak i powstała w skutek działalności człowieka podlega ciągłym przemianom w wyniku naturalnych procesów zachodzących w przyrodzie oraz presji człowieka. Największe przemiany roślinności nieleśnej nastąpiły na skutek zmian warunków hydrologicznych oraz sposobu użytkowania gruntów rolnych:

- likwidacja naturalnych meandrów rzek, ich rozlewisk i starorzeczy wraz z zanieczyszczeniem wód prowadzi do zniszczenia siedlisk roślinności wodnej; wtórne środowiska wodne mają postać zubożałą i pozbawione są wielu charakterystycznych miejscowych gatunków roślin,
- poddanie melioracjom, a następnie uproduktywnienie łąk wilgotnych (zalesianie bądź wykorzystanie rolnicze, co wiązało się z przeorywaniem, nawożeniem i podsiewaniem) doprowadziło do przeobrażenia struktury i składu florystycznego zbiorowisk łąkowych; łąki jako zbiorowiska półnaturalne nie posiadają zdolności samoregulacji i nawet w przypadku przywrócenia pierwotnych warunków siedliskowych nie ulegają odtworzeniu w postaci typowej, a co najwyżej zubożałej,
- rozszerzanie się terenów zabudowy mieszkaniowej oraz postępujące rozdrobnienie i rozproszenie wiejskiej struktury osadniczej, rozwój działalności produkcyjnej i infrastruktury transportowej oraz położenie na skrzyżowaniu istotnych szlaków komunikacyjnych sprzyjają powiększaniu się skali synantropizacji flory i fauny; zajmowanie nowych terenów pod zabudowę i rozbudowa sieci dróg prowadzi do niekorzystnych zmian w środowisku biotycznym polegających m.in. na jego fragmentacji, zubożenia rodzimych biocenoz wyrażającego się zanikaniem roślinności naturalnej, ustępowaniem rodzimych gatunków roślin i wyspecjalizowanych chwastów na rzecz gatunków synantropijnych (obcych).

Wszystkie opisane wyżej procesy i zjawiska obserwuje się w zbiorowiskach leśnych i nieleśnych występujących w gminie.

2.3 Zagrożenia środowiska powodowane czynnikami naturalnymi

Wezbrania wody w rzekach, podnoszenie się poziomu wód gruntowych czy uaktywnienie procesów osuwiskowych to zjawiska naturalne, które w szczególnych warunkach prowadzą do powstania strat gospodarczych i wówczas nazywamy je „zagrożeniem powodziowym” i „zagrożeniem ruchami masowymi ziemi”.

W konkretnych warunkach geologicznych i geomorfologicznych szczególnie wystąpienie intensywnych wiosennych roztopów, deszczy nawaalnych albo deszczy długotrwałych o szerokim zasięgu (głównie w okresie letnim) mogą spowodować uruchomienie szeregu procesów związanych z nagłym zwiększeniem ilości wody w obiegu. Zespół zjawisk przyrodniczych występujących w obszarach fliszowych Karpat ma charakterystyczny przebieg. Podstawowe zachodzące procesy i zjawiska to:

- zalanie wodami rzecznyymi w czasie wezbrań obszarów dolinnych - granice zalewów zależne od osiągniętego poziomu wody w rzece,
- zmiana przebiegu koryt i osuwanie się mas skalnych lub utworów pokrywowych na załomach dolin - w wyniku intensywnej erozji dennej i bocznej wywołanej gwałtownym wzrostem stanu wody w rzekach i szybkim przemieszczaniu się fali powodziowej,
- uruchomienie procesów erozyjnych (osuwiska, formy złaziskowe, denudacja wąwozowa) na stokach, lejach źródliskowych i płaskich terenach pokryw aluwialnych - na skutek przepojenia podłoża wodą opadową,
- aktywizacja procesów osuwiskowych - na skutek zakłócenia powierzchniowego odpływu wód albo infiltracji wód opadowych lub powierzchniowych w odsłonięte warstwy ilaste, w literaturze przyjmuje się, że jeżeli stok zbudowany z fliszu ma nachylenie powyżej 12° (ok. 21%) to stwarza zagrożenie osuwiskowe, a już przy nachyleniu 7° (ok. 12%) mogą wystąpić pojedyncze przypadki spływu i osuwisk,
- podtapianie wodami gruntowymi pokryw koluwalnych na spłaszczeniach podstokowych oraz terenach depresyjnych w dolinach - na skutek zahamowania odpływu.

Zagrożenia powodziowe

Zagrożenia powodziowe występują w całej gminie, lecz szczególnie w miejscowościach, przez które płyną większe rzeki i potoki, tj.:

- * rzeka Iłownica i jej prawobrzeżny dopływ (Potok Łaziński),
- * rzeka Jasienica i jej prawobrzeżne dopływy (Potok Wysoki, Potok Międzyrzeczki),
- * rzeka Wapienica i jej dopływy (Rudawka, Potok Starobielski).

Dla wymienionych cieków właściwy zarząd gospodarki wodnej nie sporządził dotąd wymaganego studium ochrony przeciwpowodziowej określającego m.in. „granice szczególnego zagrożenia powodzią”.

W ramach prac nad „Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica” z dnia 8 kwietnia 2010 r. jej autorzy, w oparciu o analizy ukształtowania terenu oraz dane historyczne, wyznaczyli wzdłuż wymienionych cieków „obszary zagrożone podtapianiem przez wody powodziowe”. W wyznaczonych obszarach winny obowiązywać zakazy, nakazy i dopuszczenia jak dla „obszarów szczególnego zagrożenia powodzią” określone w przepisach Prawa wodnego.

Zagrożenie ruchami masowymi ziemi

Obszary zagrożone osuwaniem mas ziemnych oraz tereny osuwiskowe zostały wyznaczone i uszczegółowione w zmianie Studium w oparciu o „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzone przez Państwowy Instytut Geologiczny. Zagrożenia procesami osuwiskowymi występują w gminie części położonej w obrębie Pogórza Śląskiego.

Rejestracja osuwisk przeprowadzona przez Państwowy Instytut Badawczy, 2010 r., zidentyfikowała osuwiska z rozróżnieniem na ich aktywność oraz wielkość (poniżej lub powyżej 5 arów), a także wskazała obszary zagrożone ruchami masowymi.

Osuwiska udokumentowano na stokach wierzchołzin Pogórza o spadkach już powyżej 10% w pasie północnym od Roztropic poprzez Iłownicę, Rudzicę, Międzyrzecze Dolne i Mazańcowice, w pasie środkowym od Łaz poprzez Jasienicę i Międzyrzecze Górne oraz w pasie południowym w Grodźcu i Świętoszówce. Są to w większości zsuwy strukturalne powstające na styku: zwietrzelina - skała macierzysta lub zsuwy ze ścinania w materiale warstwowanym.

Wszystkie osuwiska na terenie gminy zajmują powierzchnie powyżej 5 arów, większość z nich była nieaktywna w momencie rejestracji.

2.4 Zagrożenia środowiska powodowane czynnikami nadzwyczajnymi

Zagrożenia powodowane przez pożary, śnieg, wiatr, burze i gradobicia - pojawiają się gwałtownie wraz ze zjawiskami je wywołującymi. Największe straty spowodowane przez wichury występują w lasach i wśród starych drzewostanów. Młode drzewostany narażone są szczególnie na łamanie i wywracanie spowodowane przez nagłe i ogromne opady śniegu. Nadmiar

śniegu może być również przyczyną awarii napowietrznych linii energetycznych i zawaleń płaskich dachów budynków. Pożary z przyczyn naturalnych i wywołanych przez ludzi dotyczą szczególnie obszary leśne i zabudowę. Stopień zagrożenia pożarowego w lasach gminy oceniony został jako niski i lasy zaliczono do III - najniższej kategorii zagrożenia pożarowego. Pod pojęciem nadzwyczajnych zagrożeń mieszczą się również sytuacje i zdarzenia incydentalne o gwałtownym charakterze, powstałe w czasie produkcji, magazynowania oraz transportu substancji chemicznych. Na terenie gminy nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska mogą wystąpić w związku z ewentualnymi awariami:

- urządzeń lub procesów produkcyjnych z zastosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych w zakładach produkcyjnych lub usługowych,
- środków transportu, cystern z materiałami i substancjami niebezpiecznymi (toksycznymi, łatwopalnymi i wybuchowymi) na przebiegających przez gminę drodze ekspresowej i drogach powiatowych,

Skutki skażeń zależą od okoliczności zdarzenia i rodzaju przewożonej substancji. Substancja może przedostać się do gruntu i skażać wody podziemne, poprzez kanalizację opadową lub spływ powierzchniowy zanieczyścić wody powierzchniowe, wybuch lub rozszczelnienie cysterny z toksycznymi substancjami gazowymi zagraża zanieczyszczeniem powietrza. Szczególnie zagrożonymi miejscami są rejony skrzyżowań na drogach i z ciekami wodnymi.

Źródłem potencjalnych zagrożeń są również działające bez zakłóceń obiekty i urządzenia infrastrukturalne służące obsłudze osadnictwa, a w szczególności: składowiska odpadów, paliw płynnych i gazu, oczyszczalnie ścieków czy cmentarze.

3. ANALIZA I OCENA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Mimo znacznego zurbanizowania, uprzemysłowienia i przekształcenia środowiska, na obszarze gminy zachowało się szereg osobliwości przyrody, rzadkich gatunków flory, fauny i innych składników, będących pozostałością bogatego i różnorodnego środowiska (przyrodniczego) gminy. Większość obszarów i obiektów o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i zasobach naturalnych objęto ochroną prawną. Ochrona została ustanowiona na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz innych ustaw odrębnych.

3.1 Obszary i obiekty chronione i wymagające ochrony na mocy ustawy o ochronie przyrody (bez obszarów Natura 2000)

3.1.1 Obszary i obiekty przyrodnicze chronione

- **Rezerwat przyrody „Dolina Łańskiego Potoku”** - obejmuje obszar lasu o pow. 46,89 ha we wsi Grodziec - ustanowiony w celu zachowania naturalnych zbiorowisk podgórskiego łęgu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej z licznymi stanowiskami ciemiężycy zielonej oraz miejscami rozrodu płazów (m.in. traszki karpackiej).
 - Rozp. Min. Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 23.12.1998 r. (Dz.U. Nr 164, poz. 1187).
 - Rozporządzenia nr 50/07 Wojewody Śląskiego z 7 września 2007r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Łańskiego Potoku”.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, fragmentów naturalnych zbiorowisk podgórskiego łęgu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej.

Wprowadza się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych:

- 1) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy, obszar rezerwatu winien być enklawą, w której nie należy lokalizować przedsięwzięć liniowych, w tym sieci energetycznych, kanalizacji i rurociągów;
 - 2) wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności mogące znacząco oddziaływać na środowisko powinny być lokalizowane w sposób gwarantujący brak negatywnego oddziaływania na rezerwat;
 - 3) na rysunkach planów należy nanieść granice rezerwatu.
- **Rezerwat przyrody „Morzyk”** - obejmuje obszar lasu o pow. 10,26 ha (po korekcie granic w 2003 r.) we wsi Grodziec - ustanowiony w 1996 r. na pow. 11,47 ha w celu zachowania zbiorowisk wielogatunkowego lasu grądowego i buczyny karpackiej oraz czynnych źródeł tufów wapiennych.
 - Zarz. Min. Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 12.11.1996 r. (M.P. Nr 75, poz. 686 z późn. zm.).Dla tego rezerwatu przyrody nie ustanowiono planu ochrony ani zadań ochronnych uwzględniających zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.).
 - Strefa ochronna (otulina) Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, obejmuje część południową gminy Jasienica o pow. 980 ha - utworzona w celu zachowania harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenia Parku przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.
 - Rozporządzenie Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 9, poz. 111).

Cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny:

- 1) Otulina utworzona została w celu zachowania harmonijnego krajobrazu oraz zabezpieczenia Parku przed szkodliwym działaniem czynników zewnętrznych, na jej terenie obowiązują następujące zasady i kierunki działania:
 - a) ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

- b) ochrona środowiska i krajobrazu przed:
 - zakłóceniami stosunków wodnych
 - degradacją gleb i szaty roślinnej
 - zanieczyszczeniami powietrza
 - zakłóceniami harmonii w krajobrazie
- c) czynna ochrona środowiska poprzez:
 - likwidację lub ograniczenie działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska
 - prawidłową politykę przestrzenną
 - utrzymanie, odnawianie i wzbogacenie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.
- 2) W celu zminimalizowania wpływu na walory krajobrazowe i nawiązania do tradycyjnego budownictwa regionu zaleca się realizację powstających na przedmiotowym terenie obiektów charakteryzujących się zwartą bryłą oraz dwuspadowym dachem (zakazuje się stosowania dachów płaskich), zaleca się także zastosowanie detali architektonicznych i materiałów wykończeniowych zgodnych z tradycjami miejscowego budownictwa regionalnego;
- 3) Zaleca się realizację inwestycji w sposób maksymalnie zachowujący rzeźbę terenu przedmiotowej parceli. Należy ograniczyć transport mas ziemnych i wykorzystywać je w pierwszej kolejności do ukształtowania terenu w rejonie danej inwestycji, bez znacznych zmian naturalnej rzeźby terenu;
- 4) Po zakończeniu inwestycji zniszczone tereny zielone powinny zostać zrekultywowane poprzez nasadzenia składające się z rodzimych i przystosowanych do siedliska gatunków roślin wskazane są nasadzenia rodzimych i przystosowanych do siedliska gatunków drzew;
- 5) Zaleca się zastosowanie kolorystyki ścian zewnętrznych w gamie kolorów pastelowych lub kolorystyki materiałów naturalnych (kamień, drewno, itp.). Kolorystyka ta powinna także nawiązywać do istniejących obiektów sąsiednich, o ile nie narusza to w/w zapisów;
- 6) Zaleca się pokrycie dachu w kolorach stonowanych lub kolorystyki materiałów naturalnych (kamień, drewno, itp.). Kolorystyka powinna także nawiązywać do istniejących obiektów sąsiednich, o ile nie narusza to w/w zapisów;
- 7) Zalecane jest użycie materiałów naturalnych (np. drewno, kamień lub żywopłot) przy realizacji ogrodzenia (niedopuszczalne jest zastosowanie płotów z prefabrykatów betonowych). W celu zapewnienia swobodnego spływu wód opadowych i migracji drobnych zwierząt, za wskazane uznaje również zastosowanie ażurowego ogrodzenia posesji bez podmurówki.
- Pomniki przyrody żywej i nieożywionej według poniższego wykazu:

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody nieożywionej na terenie gminy Jasienica.

Nazwa wsi	Rodzaj pomnika przyrody	Wyszczególnienie zakazów
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	Odkrywka cieszyńskich i łupków fliszowych, w której widoczny jest kontakt wapieni cieszyńskich z żyłami cieszyńskimi znajduje się na pow. leśnej na części dz. nr 83/19 i 83/104. (odkrywka magmowa)	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 23.10.1958r. nr L.O.13b/39/58. Zakazuje się :wycinania, niszczenia lub uszkodzenia drzew znajdujących się w najbliższym otoczeniu odkrywki
Wieś Rudzica Własność Skarbu Państwa - Nadleśnictwa Bielsko (w Wapienicy) Bielsko-Biała ul. Kopytko 13 Leśnictwo Rudawka Oddz. 40a	Głaz narzutowy pochodzenia skandynawskiego, granit różowy gruboziarnisty o obw. 5,8 m, wys. nad powierzchnią ziemi 1,05 m - znajdujący się w Rudawicy, oddz. 40a Leśnictwa Rudawka, na dz. 818.	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dn. 27.06.1957 r. L.O. 13b/19/57 Zakazuje się: 1)niszczenia głazu przez rozbijanie lub rozsadzanie; 2)chodzenia po głazie lub wydrapywania się nań; 3)usuwania pokrywających go mchów i porostów oraz innych roślin; 4)umieszczania tablic, napisów i znaków nie związanych z ochroną; 5)rycia na głazie napisów i znaków; 6)zanieczyszczania terenu w pobliżu głazu i wzniesienia ognia; 7)dokonywania przemieszczeń głazu lub przesunięć oraz podkopywania

Źródło: <http://www.przyroda.katowice.pl/>

Tabela 7. Wykaz pomników przyrody ożywionej na terenie gminy Jasienica.

Nazwa wsi	Rodzaj pomnika przyrody	Wyszczególnienie zakazów
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	dąb szypułkowy o obw. 640 cm, wys. 15 m, w wieku ok. 600 lat, znajdujący się nad strumykiem w odległości 50 m od toru kolejowego Cieszyn-Bielsko; dz.47/6	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 13.05.1953 r. RL. 13/66/53 Zakazuje się: 1) ścinania, wykopywania i podpalania drzewa; 2) obcinania i obłamywania gałęzi, wycinania znaków i napisów oraz jakiegokolwiek niszczenia drzewa; 3) niszczenia gleby i użytkowania terenu na składowiska, budowle itp. w promieniu 5 m od drzewa.
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	dąb szypułkowy zrosnięty z lipą - dąb o obw. 420 cm, lipa o obw. 200 cm, wys. 30 m, w wieku ok. 300 lat. Znajdują się w parku w odległości 25 m od zamku; dz.47/6	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 13.05.1953 r. Zakazuje się: j.w.
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	dąb szypułkowy o obw. 535 cm, wys. 27 m, w wieku ok. 400 lat. Znajduje się w parku w odległości ok. 10 m od studni; dz.48/5	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 13.05.1953 r. RL. 13/66/53 Zakazuje się: j.w.
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	dąb szypułkowy o obw. 500 cm, wys. 20 m, w wieku ok. 400 lat. Znajduje się w parku na lewym brzegu strumyka w odległości ok. 20 m od kładki; dz.47/6	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 13.05.1953 r. RL. 13/66/53 Zakazuje się: j.w.
Wieś Grodziec Własność Skarbu Państwa w gestii Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Grodziec Śląski Sp. z o.o	6 dębów szypułkowych o obw. 377-427 cm, wys. 25-28 m, w wieku ok. 300 lat. Znajdują się w parku obok ścieżki, po lewej stronie strumyka, rosną w jednym Rzędzie; dz.48/5	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 13.05.1953 r. RL. 13/66/53 Zakazuje się: j.w.
Wieś Grodziec	dąb szypułkowy o obw. 345 cm, wys. ok. 30 m, w wieku ok. 150 lat. Rośnie w Grodźcu, gm. Jasienica na skrzyżowaniu ul. Dworskiej i Bielowickiej na terenie będącym w zarządzie ZZD w Grodźcu; dz.348/1	Rozporz. Wojewody Bielskiego nr 6/93 a dnia 22.12.1993 r. Zakazuje się j.w.
Wieś Grodziec	skupienie 15 lip o obw. 200-340 cm, wys. 20-25 m, w wieku ok. 150 lat, rosnących wzdłuż ul. Goruszkowej w Grodźcu dz. 83/80	Rozporz. Wojewody Bielskiego nr 6/93 a dnia 22.12.1993 r. Zakazuje się j.w.
Wieś Międzyrzecze Górne Własność Jan Ostrowski, Międzyrzecze Górne 246	lipa o obw. 345 cm, wys. 16 m, w wieku ok. 200 lat - znajdująca się w odległości kilkudziesięciu metrów od budynku ob. Jana Ostrowskiego w Międzyrzecz Górnym 246; dz.670/9	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 22.10.1960 r. R-Op-b//19/60 Zakazuje się: j.w.
Wieś Międzyrzecze Górne Własność Władysław Lis, Międzyrzecze Górne 49	lipa o obw. 340 cm, wys. 18 m, w wieku ok. 200 lat - znajdująca się na podwórzu gospodarstwa; dz.83/6	Orzeczenie Prez. WRN w Katowicach z dn. 22.10.1960 r. R-Op-b/17/60 Zakazuje się: j.w.

Wieś Rudzica Własność Parafii Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Rudzicy	lipa o obw. 370 cm, wys. 28 m, w wieku ok. 300 lat; dz.31/4	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dn. 11.06.1959 r. R-OP-b/12/59 Zakazuje się: 1)ścinania, wykopywania i podpalania drzewa; 2)obcinania i obłamywania gałęzi, wycinania napisów i znaków oraz jakiegokolwiek niszczenia drzewa; 3)niszczenia gleby i użytkowania terenu na składowiska budowlane itp. w promieniu 5 m od drzewa.
Wieś Rudzica plac kościelny cmentarza	pojedynczy- Lipa drobnolistna , ob. 430; dz. 78	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 23.10.1958r. nr L.O.13/39/58. Zakazuje się: 1)ścinania, wykopywania i podpalania drzewa; 2)obcinania i obłamywania gałęzi, wycinania napisów i znaków oraz jakiegokolwiek niszczenia drzewa; 3)niszczenia gleby i użytkowania terenu na składowiska budowlane itp. w promieniu 5 m od drzewa.

Źródło: <http://www.przyroda.katowice.pl/>

3.1.2 Obszary i obiekty przyrodnicze wymagające ochrony

Przeprowadzone waloryzacje przyrodnicze byłego woj. bielskiego (Waloryzacja szaty roślinnej i krajobrazu województwa bielskiego, część północna i południowa. Uniwersytet Śląski, Katowice 1994 r.), projektowana sieć obszarów Natura 2000 (Ministerstwo Środowiska) oraz inne opracowania specjalistyczne (Inwentaryzacja kręgowców i wybranych grup bezkręgowców województwa bielskiego. Polska Akademia Nauk - Instytut Ochrony Przyrody, Kraków 1994 r.) wskazują potrzebę objęcia ochroną na terenie gminy szeregu obszarów i obiektów o szczególnych walorach. Są to:

Projektowane (proponowane) rezerваты przyrody:

1. Rezerwat leśny „**Grabówka**” - obejmuje obszar lasu państwowego o pow. ok. 33,0 ha we wsi Rudzica - postulowany dla ochrony lasu grądowego, buczyny karpackiej i łęgu jesionowego z udziałem turzycy zgrzeblowatej.
2. Rezerwat leśny „**Las nad Bronowem**” - obejmuje obszar lasu państwowego o pow. ok. 23,4 ha we wsi Rudzica - postulowany dla ochrony lasu grądowego, buczyny karpackiej z udziałem turzycy zgrzeblowatej i zwisłej, żywca gruczołowatego, wilczomleczy słodkich i migdałolistnych.
3. Rezerwat leśny „**Lukaszowe Gaje**” - obejmuje obszar lasu państwowego o pow. ok. 12,9 ha we wsi Jasienica - postulowany dla ochrony naturalnego zbiorowiska leśnego na terenie źródłiskowym ze stanowiskami 8 gatunków roślin chronionych.
4. Rezerwat leśny „**Kąty**” - obejmuje obszar lasu prywatnego o pow. ok. 21,6 ha we wsi Łazy - postulowany dla ochrony zbiorowisk podgórskiego łęgu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej z licznymi stanowiskami roślin chronionych.
5. Rezerwat leśny „**Łęgi nad Jasienicą**” - obejmuje obszar lasu i zarośli łęgowych prywatnych o pow. ok. 22,8 ha we wsi Międzyrzecze Górne - postulowany dla ochrony naturalnych krajobrazów łęgowych w dolinie potoku Jasienica z licznymi stanowiskami roślin chronionych.

Projektowane (proponowane) pomniki przyrody

1. Pomnik florystyczny (obszarowy) „**Las nad stawem Przedziałek Iłowiecki**” - obejmuje leśny wawóz o pow. ok. 18,9 ha we wsi Rudzica - postulowany dla ochrony naturalnego lasu liściastego ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin zielnych - turzycy zgrzeblowatej i skrzypu olbrzymiego podlegających całkowitej ochronie.
2. Pomnik florystyczny (obszarowy) „**Las Pośredniak**” - obejmuje leśny wawóz o pow. ok. 4,5 ha we wsi Międzyrzecze Górne - postulowany dla ochrony naturalnego lasu liściastego z drzewami pomnikowymi oraz ze stanowiskami turzycy zgrzeblowatej.
3. Pomnik florystyczny (obszarowy) „**Jaroczek**” - obejmuje kępę lasu prywatnego o pow. ok. 2,0 ha we wsi Międzyrzecze

Dolne - postulowany dla ochrony wąwozu z ciekim porośniętym naturalnym lasem liściastym z licznymi stanowiskami turzycy zgrzeblowatej.

Projektowane (proponowane) użytki ekologiczne

1. Użytek ekologiczny „**Dolina potoku Górnej Jasienicy**” - obejmuje fragment doliny potoku Jasienica o pow. ok. 21,9 ha w lasach państwowych na pograniczu wsi Biery i Grodziec - postulowany dla ochrony naturalnego krajobrazu doliny potoku z roślinnością łągową i grądową.
2. Użytek ekologiczny „**Lasowisko**” - obejmuje leśny wąwóz o pow. ok. 21,8 ha we wsi Roztropice - postulowany dla ochrony naturalnego lasu liściastego, grądowego i łągowego z licznymi stanowiskami chronionego skrzypu olbrzymiego.
3. Użytek ekologiczny „**Działy Rudzickie**” - obejmuje leśny wąwóz o pow. ok. 10,5 ha we wsi Rudzica - postulowany dla ochrony naturalnego lasu liściastego grądowego i łągowego ze stanowiskami turzycy zgrzeblowatej i wielu innych gatunków łągowych.

Użytki ekologiczne:

1. „**Las Przedniak**” - wąwóz leśny o pow. ok. 2,6 ha we wsi Międzyrzecze Górne,
2. „**Las Granicznik**” - wąwóz leśny o pow. ok. 9,4 ha na pograniczu wsi Rudzica i Międzyrzecze Górne,
3. „**Las Stryczków**” - wąwóz leśny o pow. ok. 4,4 ha we wsi Rudzica,
4. „**Las Wyrobków**” - wąwóz leśny o pow. ok. 1,8 ha we wsi Rudzica,
5. „**Las Kajsturów**” - wąwóz leśny o pow. ok. 2,3 ha we wsi Rudzica,
- wszystkie postulowane dla ochrony drzewostanów liściastych grądowych i łągowych z okazami pomnikowymi oraz stanowiskami co najmniej 9-ciu roślin chronionych
6. **Proponowane zespoły przyrodniczo - krajobrazowe**
Zespół przyrodniczo - krajobrazowy „**Łazy**” - obejmuje fragmenty krajobrazu kulturowego i „naturalnego” wsi Łazy i części wsi sąsiednich (Jasienica, Bielowicko, Wieszcza, Grodziec i Świętoszówka) o łącznej powierzchni ok. 6,4 km² - postulowany dla ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych wsi Łazy i otoczenia.
Zespół proponowany do utworzenia w wymienionym opracowaniu z 1994 r.¹ W minionym okresie wskutek intensywnego rozwoju zainwestowania, w tym budowy drogi ekspresowej S1 - utracił w części wymienione walory widokowe i estetyczne.

3.2 Obszary Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych siedlisk przyrodniczych charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych (tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, panońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego). W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96% powierzchni kraju) i alpejski (4% powierzchni kraju).

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Podstawą wyznaczania obszarów Natura 2000 są kryteria naukowe. Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego stanu ich ochrony. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego oznacza to, że:

- naturalny jego zasięg nie zmniejsza się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne,

- stan zachowania typowych dla niego gatunków jest właściwy.

W odniesieniu do gatunków właściwy stan ochrony oznacza natomiast, że:

- zachowana zostaje liczebność populacji, gwarantująca jej utrzymanie się w biocenozie przez dłuższy czas,
- naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się,
- pozostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedliska gatunku.

Na terenie gminy Jasienica znajdują się następujące obszary Europejskiej Sieci Natura 2000:

Obszary Natura 2000 wyznaczone

OSO - OBSZAR PLB240001 Dolina Górnej Wisły	
Data wyznaczenia:	listopad 2004
Ogólna charakterystyka obszaru:	<p>Obszar obejmuje Zbiornik Goczalkowicki i przyległe stawy hodowlane.</p> <p>Zbiornik Goczalkowicki jest zbiornikiem wody pitnej i jest on wyłączony z masowej rekreacji (kąpiel, sporty wodne), a uprawianie wędkarstwa jest tu możliwe tylko z brzegu i to w ograniczonym zakresie.</p> <p>Na stawach prowadzona jest intensywna hodowla karpia, a jesienią odbywają się polowania.</p> <p>Obszar ostoi jest gęsto zamieszany, występuje zabudowa zwarta lub rozproszona wśród pól uprawnych. Niewielkie powierzchnie leśne to głównie lasy liściaste o charakterze łąkowym.</p>
Klasy siedlisk, procent pokrycia:	<p>bagna - 1,00%</p> <p>drogi, linie kolejowe i związane z nimi tereny - 0,00%</p> <p>grunty orne - 35,00%</p> <p>lasy iglaste - 0,00%</p> <p>lasy liściaste - 3,00%</p> <p>lasy mieszane - 11,00%</p> <p>lasy w stanie zmian - 3,00%</p> <p>łąki i pastwiska - 5,00%</p> <p>tereny luźno zabudowane - 2,00%</p> <p>tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych - 3,00%</p> <p>zbiorniki wodne - 18,00%</p> <p>złożone systemy upraw i działek - 19,00</p>
Region biogeograficzny:	Kontynentalny
Wartość przyrodnicza i znaczenie:	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar w obrębie ostoi ptasiej o randze europejskiej E 61 (Dolina Górnej Wisły). • Występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). • W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bą- czek (PCK), bąk (PCK), dzierzba czarnoczelna (PCK), mewa czarnogłowa, rybitwa białowłosa (PCK), rybitwa rzeczna, rybi- twa czarna, szablodziób, ślepowron (PCK), cyranka, czernica, kokoszka, krakwa, krwawodziób, perkoz dwuczuby, pla- skonos, sieweczka rzeczna, śmieszka, zausznik. • W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, mucholówka białoszyja, krzyżówka, głowienka, łyska, perkoz. • W okresie wędrowek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrowkowego perkoza dwuczubego, czapli białej i płaskonosa. <p>Brak danych na temat ptaków zimujących</p>
Zagrożenia:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ intensyfikacja gospodarki rybnej lub jej zaniechanie, ✓ renowacja stawów, ✓ usuwanie roślinności szuwarowej i wysp, ✓ lokalizacja nowej infrastruktury trakcji elektrycznej wysokiego i średniego napięcia na trasie migracji i w sąsiedztwie miejsc lęgowych ptaków, które może powodować ich zwiększoną śmiertelność.
Status ochronny na terenie gminy Jasienica	Obszar PLB 240001 zajmuje 4168,1 ha powierzchni północno - zachodniego fragmentu gminy, występuje na terenie wsi Roztropice, Iłownica, Landek, Rudzica (całe wsie), Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Bielowicko (części zachodnie wsi) oraz Wieszczyca, Jasienica (fragmenty północne).

	<p>W granicach zasięgu nie występują obszary objęte ochroną prawną. Rezerваты projektowane lub proponowane:</p> <p>„Grabówka” w Rudzicy (kompleks leśny: żyzna buczyna karpacka, kwaśna buczyna, łęg jesionowy i grąd),</p> <p>„Las nad Bronowem” w Rudzicy (fragment łęgu jesionowego i buczyny karpackiej),</p> <p>„Łęgi na Jasienicy” w Jasienicy i Międzyrzeczu Górnym (fragment naturalnych krajobrazów łęgowych w dolinie Jasienicy).</p> <p>Proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Landek” i użytek ekologiczny „Stawy w Landeku” (stanowiska łęgowe ptaków wodno - błotnych i płazów).</p> <p>Dolina rzeki Iłownica w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 347 „Dolina Rzeki Górna Wisła”.</p>
SOO - OBSZAR PLH240001 Cieszyńskie Źródła Tufowe	
Data wyznaczenia:	styczeń 2008 roku
Ogólna charakterystyka obszaru:	<p>Ostoja położona jest w zachodniej części Pogórza Śląskiego, nazywanej zwyczajowo Pogórzem Cieszyńskim. W skład ostoi wchodzi cztery izolowane obszary aktywnych współcześnie źródeł z depozycją martwicy wapiennej (tufów wapiennych i trawertynów) i towarzyszącą im typową florą mszaków:</p> <p>Morzyk (Grodziec, gm. Jasienica, pow. bielski),</p> <p>Góra Jasieniowa (521 m npm, na pograniczu Goleszowa, Dziegielowa, i Cisownicy, gm. Goleszów, pow. cieszyński),</p> <p>Kamieniec (375 m npm, między Ogrodzoną i Gułdowami, gm. Dębowiec, pow. cieszyński),</p> <p>Skarpa Wiślicka (361,7 m npm, Wiślica, gm. Skoczów, pow. cieszyński).</p> <p>Zalesione zbocza łagodnych wzgórz pocięte są licznymi głębokimi dolinkami wciśniętymi na dnie, których sączą się stałe lub okresowe strumienie. Wzgórza należące do ostoi zbudowane są ze skał, należących do silnie sfałdowanej płaszczowiny cieszyńskiej (warstwy cieszyńskiej). Dominującymi skałami są tu margle i łupki z wkładkami wapieni oraz wapienie cieszyńskie. Reprezentują one szczególny typ fliszu wapiennego, wyjątkowego w Polskich Karpatach Fliszowych. Ciekawostką geologiczną jest występowanie wśród skał osadowych, żył skał magmowych - cieszyńskich, które uległy sfałdowaniu wspólnie z osadami płaszczowiny cieszyńskiej. Wschodnie tych skał odsłaniają się w nieczynnych kamieniołomach w okolicach Goleszowa i Grodzca. Osobliwością przyrodniczą ostoi są źródła wypływające na kontakcie wapieni cieszyńskich z marglami i łupkami. Niektórym ze źródeł towarzyszy zjawisko czynnej aktualnie depozycji martwicy wapiennych (tufów wapiennych i trawertynów). Depozycją martwicy przebiega tu zarówno na drodze fizycznej (na progach) jak i biologicznej (przy udziale mchów i glonów).</p>
Klasy siedlisk, procent pokrycia:	<p>grunty orne - 9,00%</p> <p>lasy liściaste - 60,00%</p> <p>las mieszany - 3,00%</p> <p>tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych - 24,00%</p> <p>złożone systemy upraw i działek - 4,00%</p>
Region biogeograficzny:	Kontynentalny
Wartość przyrodnicza i znaczenie:	<p>Ostoja jest obecnie najlepiej zachowanym i jedynym wykształconym na taką skalę obszarem występowania czynnych tufów wapiennych, którym towarzyszą zbiorowiska mchów brunatnych ze związku Cratoneurion commutati i jednym z nielicznych na terenie Polski. Najbliższe, znane stanowiska tego siedliska znajdują się w okolicach Opatowa i na Pogórzu Kaczawskim. Stanowiska tych siedlisk są największe i najlepiej zachowane w województwie śląskim i w całym pasie Pogórzy Zachodniobeskidzkich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dla ochrony dobrze zachowanych, naturalnych, wielogatunkowych drzewostanów lasów liściastych wraz z bogactwem roślin zielnych i interesującymi składnikami fauny, w tym chronionych i rzadkich, utworzono tu w 1996 roku 2 rezerваты- • W obszarze stwierdzono występowanie 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Typy występujących siedlisk: <p>- starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherionelatoris), - źródłiska wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurioncommu- tati, - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, - kwaśne buczyny (Luzulo - Fagenion), - żyzne buczyny (Dentario glandulosae - Fagenion, Galio- odorati - Fagenion), - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio - Carpinetum, Tilio - Carpinetum), - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo - fragilis, Populetum albae, Alneniongluti- noso - incanae), - olsy źródłiskowe. <p>Gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG Ciconia nigra (bocian czarny) oraz regularnie występujące ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, - płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: Triturus cristatus (traszka grzebieniasta), Bombina bombina (kumak nizinny), Salamandra salamandra.
Zagrożenia:	<p>Zagrożenia od hałasu i spalin oraz możliwość zanieczyszczenia źródeł produktami ropopochodnymi w związku z użytkowaniem dróg kołowych przecinających poszczególne obiekty.</p> <p>Niekontrolowana penetracja obiektów przez turystów, zaśmiecanie terenu.</p> <p>Wkraczanie zabudowy w bezpośrednie sąsiedztwo obiektów.</p>
Status ochronny na terenie gminy Jasienica	<p>Obszar PLH 240001 o powierzchni ok. 28 ha położony w centralnej części wsi Grodziec, na południe od drogi ekspresowej S1.</p> <p>W granicach obszaru utworzony w 1996 roku, na powierzchni 11,47ha rezerwat leśny „Morzyk” (wielogatunkowy las grądowy, buczyna karpacka, stanowisko bociana czarnego).</p>
SOO - OBSZAR PLH240022 Pierściec	
Data wyznaczenia:	12 grudnia 2008 roku
Ogólna charakterystyka obszaru:	<p>Wieś położona 6 km na płn. od Skoczowa, we wsi zabytkowy młyn; urozmaicony krajobraz z rozproszoną zabudową.</p> <p>Obszar o pow. 1702 ha obejmuje również żerowisko nietoperzy.</p>
Klasy siedlisk, procent pokrycia:	<p>Grunty orne zajmują 31,00 %, działki - 7,00 % powierzchni terenu, lasy - 34%, w tym: liściaste 2,00 %, lasy mieszane - 32,00 %, łąki i pastwiska - 2,00 %, zbiorniki wodne 26,00 % terenu.</p>
Region biogeograficzny:	Kontynentalny
Wartość przyrodnicza i znaczenie:	<p>Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 10 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000.</p> <p>W obszarze znajduje się kolonia rozrodcza gatunku nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (Rhinolophus hipposideros - podkowiec mały).</p>
Zagrożenia:	<p>Do najważniejszych zagrożeń należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remonty prowadzone w niewłaściwym okresie i z wykorzystaniem toksycznych środków ochrony drewna oraz środków owadobójczych - zmniejszających bazę pokarmową nietoperzy i pogarszanie jej jakości. - niepokojenie zwierząt w ich letnich i zimowych schronieniach. - szczelne zamykanie otworów okiennych strychów, na których znajdują się letnie kolonie nietoperzy
Status ochronny na terenie gminy Jasienica	<p>Obszar PLH 240022 o pow. 93,7 ha obejmuje stawy położone w dolinie potoku Iłownica wzdłuż zachodniej granicy wsi Roztropice i Iłownica, na pograniczu z wsią Pierściec (gmina Skoczów).</p>
SOO - OBSZAR PLH240005 Beskid Śląski	
Data wyznaczenia:	styczeń 2008 roku
Ogólna charakterystyka obszaru:	<p>Obszar położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie, Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe i różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne.</p>

	<p>Z północno zachodnich stoków Baraniej Góry, na wysokości 1100 m wypływają źródła Czarnej Wiselki.</p> <p>Lasy to głównie sztuczne monokultury świerkowe. Naturalny las jodłowo - bukowo - świerkowy w wieku ok. 200 lat zachował się tylko na północno - zachodnich stokach Baraniej Góry.</p> <p>Tereny położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw ksero termicznych.</p>
Klasy siedlisk, procent pokrycia:	<p>lasy iglaste - 44% lasy liściaste -16% lasy mieszane - 24% siedliska leśne (ogólnie) - 7% siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie) - 1% siedliska rolnicze (ogólnie - 8%</p>
Region biogeograficzny:	Alpejski
Wartość przyrodnicza i znaczenie:	<p>Obszar o dużym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodno- ści. Zidentyfikowano tu 16 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Wśród nich jednymi z cenniejszych są zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym (pn - wsch. stoki Baraniej Góry).</p> <p>Masyw Baraniej Góry jest centrum występowania w Polsce dolnoregłowego boru na torfie Bazzanio - Piceetum. Obszar jest też jednym z centrów występowania dolnoregłowego boru jodłowo - świerkowego; występuje tu unikatowy ekotyp tzw. świerka istebniańskiego.</p> <p>Na terenie północnej części Beskidu Śląskiego (ze względu na: chłodny i wilgotny klimat, dużą ilość opadów, strome pokryte rumoszem skalnym stoki) rozwijają się dość licznie lasy jaworowe z mieszańczą trwałą Lunarno - Aceretum. Znacznym zróżnicowaniem wyróżnia się także roślinność nieleśna w tym szczególnie interesujące są murawy ksero termiczne na górze Tuł.</p> <p>Beskid Śląski charakteryzuje się największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych w obrębie polskich Karpat Zewnętrznych, tutaj znajduje się największa z tych jaskiń - jaskinia w Trzech Kopcach o długości 947,5 m. W obszarze liczne są wychodnie skalne, na których wykształcają się zbiorowiska szczelin skalnych.</p> <p>Stwierdzono tu 21 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to ostoją fauny typowej dla puszczy karpackiej. Na obszarze odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin i bezkręgowców. Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej.</p>
Zagrożenia:	<p>Zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne z terenów Republiki Czeskiej); zbyt intensywny rozwój turystyki i zabudowy rekreacyjnej; potencjalne zagrożenia to np. obudowa potoków górskich.</p>
Status ochronny na terenie gminy Jasienica	<p>Obszar PLH 240005 zajmuje 352,4 ha południowego fragmentu gminy na terenie części wsi Biery i Grodziec.</p> <p>Obejmuje wyłącznie lasy państwowe (ochronne), na siedlisku lasu świeżego.</p> <p>Położony w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.</p>

3.3 Obszary i obiekty chronione na mocy przepisów odrębnych

Poza zasobami chronionymi przepisami ustawy o ochronie przyrody, w obszarze gminy występują także zasoby środowiska chronione odrębnymi przepisami ustawowymi. Są to:

Lasy, w tym zwłaszcza lasy państwowe „uznane za ochronne”, na podstawie ustawy o lasach:

- Zarządzeniem Nr 139 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 19 maja 1995 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL - Nadleśnictwo Bielsko - obręb Wapienica.
- Zarządzeniem Nr 16 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 24 stycznia 1995 r. w sprawie uznania za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa będące w zarządzie PGL - Nadleśnictwa Ustroń - obręb Hażlach (dot. terenów wsi Iłownica i Landek).

Lasy te zajmują na terenie gminy kilkadziesiąt oddziałów leśnych o łącznej powierzchni 940 ha, co stanowi 64,1% ogółu gruntów leśnych. Posiadają charakter „wodochronnych” oraz „uszkodzonych na skutek działalności przemysłu”. Lasy te wchodziły ponadto w skład „Leśnego Kompleksu Promocyjnego - Lasy Beskidu Śląskiego” utworzonego Zarządzeniem Nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19 grudnia 1994 r. między innymi w celu szczególnej ochrony lasów i

prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Wody powierzchniowe i podziemne - chronione na podstawie ustawy Prawo wodne, w tym:

- wszystkie ciekі powierzchniowe naturalne i sztuczne (kanały, rowy),
- kompleksy stawów rybnych o pow. ok. 460 ha charakterystyczne dla gminy, występujące w dnach dolin większych rzek - Iłownicy (wsie Roztropice, Iłownica, Landek), Jasienicy (wsie Rudzica, Międzyrzecze Górne i Dolne) i Wapienicy (wsie Międzyrzecze Górne, Mazańcowice),
- wody podziemne, w tym Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 347 - „Dolina rzeki Górna Wisła” wyznaczony przez opracowania specjalistyczne w utworach czwartorzędowych doliny Wisły. W tym obszarze zasadne jest wprowadzenie obostrzeń w użytkowaniu terenów w celu zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych, które występują na głębokości ok. 8 m pod poziomem terenu. Na terenie gminy dotyczy to części wsi Roztropice, Iłownica i Landek,

Chronione grunty rolne i leśne.

Ochrona przed przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne regulowana jest ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawą o lasach. Szczególną ochroną przed zainwestowaniem na terenie gminy podlegają (wymagają zgody właściwych organów na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne):

- użytki rolne na glebach klas I - IIb zajmujące ok. 33% ogółu użytków,
- wszystkie tereny sklasyfikowane jako grunty leśne bez względu na stan własności,

Udokumentowane złoża kopalin- ujęte w Bilansie zasobów kopalin w Polsce - wymagające z mocy ustawy Prawo geologiczne i górnicze uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy są to udokumentowane złoża:

- złoża piasków i żwirów „Międzyrzecze II” - zasoby 9,0 tys. ton (2008 r.) - rozpoznane szczegółowo (w kat. A+B+C) - obecnie (2008 r.) - eksploatacja zaniechana, w czasie eksploatacji złożo chronione ustanowionymi „obszarem” i „terenem górniczym” (decyzja Wojewody Bielskiego zatwierdzająca uproszczoną dokumentację geologiczną, Nr 139/95 z dnia 18 sierpnia 1995 r.),
- złoża piasków i żwirów „Międzyrzecze” - zasoby 3.909 tys. ton (2008 r.) - rozpoznane w kat. „C2” - nie eksploatowane (decyzja Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych zatwierdzająca dokumentację geologiczną, znak KZK/012/W/5114/86 z dnia 10 września 1986 r.),
- złoża gazu ziemnego „Kowale” (zawiadomienie Ministra Środowiska o przyjęciu dokumentacji geologicznej, znak DGIKGzk-479-53/7913/7648/09/AW z dnia 12 lutego 2010 r.).

3.4 Struktury ekologiczne i powiązania przyrodnicze obszaru z otoczeniem

W opracowaniach planistycznych o charakterze ponadlokalnym (Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego) oraz specjalistycznych opracowaniach przyrodniczych (Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET - POLSKA) cały rejon jest traktowany jako obszar strategicznej ochrony ekologicznej i szczególnej ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni rzeki Wisły - istotny w utrzymaniu przestrzennej ciągłości obszarów aktywnych biologicznie w Beskidach, Pogórzu i Kotlinie Oświęcimskiej.

Według ECONET - POLSKA zachodnia część gminy wchodzi w skład Korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (nr 26 m) obejmującym dolinę Wisły z rzeką jako główną osią systemu i związanymi z nią kompleksami wód otwartych (stawy) o wysokich wartościach biotycznych z występującymi chronionymi gatunkami fauny i flory, większymi kompleksami leśnymi i elementami sieci hydrograficznej zlewni oraz obszarem wymagającym wysokiej ochrony (OWO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (nr 347) „Dolina rzeki Górna Wisła”. Zadaniem korytarza jest zapewnienie łączności i możliwości swobodnej migracji różnych gatunków między „obszarami węzłowymi” Beskidów Śląskiego i Żywieckiego (na południu) a „obszarami węzłowymi” Jury Krakowskiej - Częstochowskiej i dalszymi wzdłuż biegu rzeki aż do Bałtyku. Należy tu podkreślić, że Beskidy Żywiecki i Śląski (przylegający do gminy od strony południowej) zostały objęte ochroną w formie istniejących parków krajobrazowych i projektowanych obszarów Natura 2000.

Według wdrażanej obecnie w Polsce „Europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000”, koncepcja ECONET winna być zrewidowana i zastąpiona systemem Natura 2000.

Zgodnie z takim ustaleniem - kształtowanie ekologicznego systemu obszarów chronionych w gminie będzie polegało na wykorzystaniu istniejących obszarów natura 2000 takich jak: Dolina Górnej Wisły, Beskid Śląski, Pierściec, Cieszyńskie Źródła Tufowe powiązanych korytarzami ekologicznymi, w tym korytarzem łączącym „Dolinę Górnej Wisły” z „Rudami Wielkimi”.

W strukturę przyrodniczą systemu na terenie gminy winny wejść także obszary i obiekty objęte innymi formami ochrony przyrody i wymagające takiej ochrony (opisane w punkcie 3.1.) a także innymi przepisami ochronnymi (p. 3.3.). Odpowiednie ukształtowanie terenów otwartych w obrębie systemu powinno rozwijać zdolność środowiska do naturalnej i półnaturalnej samoregulacji. Rolę barier hamujących kształtowanie systemu ekologicznego w gminie pełnią tereny antropogeniczne - za szczególnie istotne należy uznać bariery tworzone przez ciągi komunikacyjne, w tym droga

ekspresowa S-1 i linia kolejowa oraz zwarta i rozproszona zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna. Położenie gminy w „ekologicznym systemie obszarów chronionych” obrazuje załącznik graficzny nr 1 do prognozy.

3.5 Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Ochrona gatunkowa („Ustawa o ochronie przyrody” - Art.27) ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Flora, gatunki prawnie chronione i rzadkie

Na terenie gminy Jasienica nie przeprowadzono dokładnej inwentaryzacji roślin chronionych. Listę roślin zestawiono na podstawie informacje opublikowanych w Prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r. Informacje zostały zebrane w czasie inwentaryzacji urzędzeniowej, zdjęć fitosocjologicznych, planów ochrony oraz projektów rezerwatów i innych szczególnych form ochrony, literatury, jak również z wykazu osobliwości przyrodniczych.

Poniższa tabela przedstawia chronione, a także rzadkie i zanikające rośliny naczyniowe występujące na terenie Nadleśnictwa Bielsko, tym samym na terenie Gminy Jasienica.

Stwierdzono tu występowanie 32 gatunków roślin objętych ochroną całkowitą i 10 gatunków roślin objętych ochroną częściową, oraz jeden gatunek umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin – rosziczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*.

Tabela 8. Chronione, rzadkie i zanikające rośliny naczyniowe występujące w gminie Jasienica.

Lp.	Rodzina Gatunek	Kategoria ochronna	Katog. zagrożenia w PCKR ¹⁾	Ogólny opis występowania opis obiektu, walory zagrożenia
1	2	3	4	5
Polypodiaceae /Paprotkowate				
	<i>Blechnum spicant</i> Podrzeń zębrowiec	C		Stanowisko m.in. w rezerwacie SSZ, DŁP, ŁG, J, B, oddz. 110,111,123,127,129 w Dln. Wapienicy oraz 134,157c,166b - obr. Wapienica / oddz.33a, 66d, 67a, 170b,175b, 176g - obr. Szczyrk.
Polygonaceae/Rdestowate				
	<i>Rumex sanguineus</i> Szczaw gajowy	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, m.in. w DŁP.
Caryophyllaceae/ Goździkowate				
	<i>Stellaria uliginosa</i> Gwiazdnica bagienna	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, m. in. w DŁP.
Aristolochiaceae/Kokornakowate				
	<i>Asarum europaeum</i> Kopytnik pospolity	Cz		W rez. SSZ, DŁP, P oddz. 95, 101, 102, 104, 107, 116, 117, 120, 122, 127, 135, 138, 139, 140 w Dln. Wapienicy oraz w oddz. 93, 134 - obr. Wapienica / oddz. 50i -obr. Szczyrk.
Ranunculaceae/Jaskrowate				
	<i>Actaea spicata</i> Czerniec gronkowy	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w DŁP.
	<i>Aquilegia vulgaris</i> Orlik pospolity	C	-	W DŁP.
	<i>Hepatica nobilis</i> Przyłuszczka pospolita	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w DŁP.
	<i>Isopyrum thalictroides</i> Zdrojówka rutewkowata	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w DŁP, J.
Cruciferae/Krzyżowe				
	<i>Lunaria rediviva</i> Miesięcznica trwała			Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w rez. SSZ, DŁP, J, P.
Rosaceae/Różowate				
	<i>Aruncus dioicus</i> Parzydło leśne	C	-	W DŁP, J, B, P, oddz. 104, 105, 119, 123, 135, 137, 141 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.
	<i>Prunus avium</i> Czereśnia ptasia	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w rez. DŁP.
Papilionaceae/Motylkowate				

	Lathyrus vernus Groszek wiosenny	-	-	DŁP
Thymeleaceae/W awrzynkowate				
	Daphne mezereum Wawrzynek wilczyko	C	-	W rez. DŁP, ŁG, J, P, oddz. 97, 99, 102, 135 w Dln. Wapienicy oraz oddz. 70 - obr. Wapienica.
Oenotheraceae/Wiesiołkowate				
	Circaea alpina Czartawa drobna	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
Geraniaceae/Bodziszkowate				
	Geranium phaeum Bodzisek żałobny	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
Rhamnaceae/Szklakowate				
	Frangula alnus Kruszyna pospolita	Cz	-	M.in. DŁP, ŁG, J oddz. 97, 138 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.
Araliaceae/Araliowate				
	Hedera helix Bluszcz pospolity	C	-	
Umbelliferae/Baldaszkowate				
	Chaerophyllum aromaticum Świerząbek korzenny			Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
	Chaerophyllum hirsutum Świerząbek orzęsiony	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
	Sanicula europaea Żankiel zwyczajny	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
Primulaceae/Pierwiosnkowate				
	Lysimachia nemorum Tojeść gajowa	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
	Primula elatior Pierwiosnka wyniosła	Cz	-	DŁP, ŁG, J, B, P oddz. 117, 123, 135, 138, 139 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.
	Primula veris Pierwiosnka lekarska	Cz	-	
Boraginaceae/Szorstkoliste				
	Pulmonaria obscura Miodunka ćma	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
Scrophulariaceae/Trędownikowate				
	Diqtalis purpurea Naparstnica purpurowa	C	-	DŁP, ŁG, J, B, P, oddz. 104, 105, 106, 107, 110, 111, 112, 116, 117, 121, 124, 131, 138, 143 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.
	Gentiana asclepiadea Goryczka trojeściowa	Cz	-	M. in. SSZ, DŁP, ŁG, J, B, P / oddz. / 85b, 86g, 90d, 99b, 116f, 146a, 156d - obr. Szczyrk.
Apocynaceae/Toinowate				
	Vinca minor Barwinek pospolity	C	-	DŁP.
Rubiaceae/Marzanowate				
	Galium odoratum Marzanka wonna	Cz		M.in. w rez. SSZ, ŁG, J, B, DŁP, oddz. 95, 101, 104, 105, 106, 116, 122, 129, 132, 134, 135, 138, 141 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica / oddz. 6d, 28t, 38h, 72c, 108f, 111a, 120c - obr. Szczyrk.
	Galium schultesii Przytulia Schulteza	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w DŁP.
Caprifoliaceae/Przewiarniowate				
	Viburnum opulus Kalina koralowa	Cz	-	W DŁP, ŁG, J, w Dolinie Wapienicy.
Compositae/Złożone				
	Petasites albus Lepiężnik biały	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
Scheuzeriaceae/Bagnicowate				
	Scheuzeria palustris Bagnica torfowa	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w rez. R.
Liliaceae/Liliowate				
	Paris quadrifolia Czworolist pospolity	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.
	Polygonatum verticillatum Kokoryczka okółkowa			Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP.

	Streptopus amplexifolius Liczydło górskie	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, w rez. SSZ.
	Veratrum lobelianum	C	-	Występuje m.in. w rez. SSZ, DŁP, w oddz.75, 109, 112, 105 w
Amaryllidaceae/Amarylkowate				
	Galanthus nivalis Śnieżyczka przebiśnieg	C	-	W rez. SSZ, DŁP, P w oddz. 105, 106, 108 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.
Cyperaceae/Turzycowate				
	Carex strigosa Turzycza zgrzeblowata	-	-	Z grupy roślin rzadkich i zanikających na terenie Nadleśnictwa, DŁP, G.
Orchidaceae/Storczykowate				
	Dactylorhiza fuchsii Storczyk Fuchsa	C	-	DŁP, B.
	Listera ovata Listera jajowata	C	-	W rez. DŁP; w oddz. 103 - obr. Wapienica.
	Neottia nidus avis Gnieźnik leśny	C	-	W rez. DŁP.
	Platanthera bifolia Podkolan biały	C	-	W rez. DŁP, ŁG, J, B, P, oddz.139, 141, 106, 117 w Dln. Wapienicy - obr. Wapienica.

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

Objaśnienia skrótów:

C- Ochrona całkowita,

Cz -Ochrona częściowa

1) Kategoria zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi Roślin: V- Gatunek narażony na wyginiecie

SSZ- Rezerwat Stok Szyndzielni

R- Rezerwat Rotuz

DŁP- Rezerwat Dolina Łańskiego Potoku

J- rezerwat Jaworzyna

B- Bucznik,

P- Piekielny,

G- Grabówka,

ŁG- Łukaszowe Gaje

Dln.W.- zespół przyr.kraj. Dolina Wapienicy

Według „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Bielskiego” na terenie powiatu występuje kilkadziesiąt chronionych gatunków roślin, m.in.:

a) gatunki objęte ochroną ścisłą:

- Salwinia pływająca** (*Salvinia natans*) - często spotykana na stawach hodowlanych w Międzyrzeczu, Landeku, Starej Wsi, Wilamowicach i Czechowicach- Dziedzicach.
- Kotewka orzech wodny** (*Trapa natans*) - porasta stawy hodowlane w Międzyrzeczu, Landeku, Starej Wsi, Wilamowicach i Czechowicach Dziedzicach
- Wawrzynek wilczełyko** (*Daphne mezereum*) - pojedyncze okazy spotykane są na: Młyńskiej Kępie, w dolinie Wysokiego Potoku w kompleksie leśnym pomiędzy ul. Cisową i Wrzosową w gminie Jaworze; w dolinie Żylicy w gminie Buczkowice; w kompleksie leśnym w Janowicach - gmina Bestwina; w gminie Jasienica - w byłym proponowanym rezerwacie „Grabówka” oraz w rezerwacie „Morzyk”.
- Barwinek pospolity** (*Vinca minor*) - gatunek licznie występujący na terenie Jaworza w obrębie Pogórza Śląskiego. Obfite stanowisko stwierdzono w kompleksie leśnym pomiędzy ul. Wrzosową i Cisową i w lesie nad Jasionką, w gminie Jasienica częsty w rezerwacie „Dolina Łańskiego Potoku”
- Kukułka szerokolistna** (*Dactylorhiza majalis*) - występuje w rezerwacie „Rotuz” oraz na stokach Hrobaczej Łąki w Kozach oraz wilgotnych łąkach w Rudzicy i Międzyrzeczu, gmina Jasienica
- Kruszczyk szerokolistny** (*Epipactis helleborine*) - występuje pojedynczo na Młyńskiej Kępie, Wzgórzu Zamczysko, nad potokiem przepływającym przez kompleks leśny pomiędzy ul. Wrzosową i Cisową, u podnóża Bucznika w obrębie gminy Jaworze, w gminie Jasienica w rezerwacie „Morzyk”, w Buczkowicach u podnóża Skalitygo, w Kozach na stoku Hrobaczej Łąki.
- Gnieźnik leśny** (*Neottia nidus-avis*) - stwierdzony został w parku pałacowym w sąsiedztwie amfiteatru w Jaworzu. W byłym proponowanym rezerwacie „Grabówka” w gminie Jasienica oraz w łaskach grądowych na Dużej Kępie w gminie Kozy.
- Orlik pospolity** (*Aquilegia vulgaris*) - w Jaworzu występuje w zaroślach w sąsiedztwie cmentarza ewangelickiego, w gminie Jasienica stwierdzony został w rezerwacie „Dolina Łańskiego Potoku”.
- Listera jajowata** (*Listera ovata*) - pojedyncze okazy napotkano w grądzie subkontynentalnym na Młyńskiej Kępie w Jaworzu, w byłym proponowanym rezerwacie „Łukaszowe gaje” w gminie Jasienica.
- Ciemnżyca zielona** (*Veratrum lobelianum*) - najliczniej w rezerwacie „Dolina Łańskiego Potoku” w gminie Jasienica, pojedyncze okazy występują w kompleksie leśnym pomiędzy ul. Wrzosową i Cisową w Jaworzu oraz na polanie w Szczyrku-Solisku.

b) gatunki objęte ochroną częściową:

1. **Kopytnik pospolity** (*Asarum europaeum*) - występuje w lasach liściastych, w gminie Jaworze na Wzgórzu Zamczysko i na Młyńskiej Kępie, w dolinie Żylicy w Buczkowicach i Rybarzowicach, w proponowanym rezerwacie „Grabówka” w gminie Jasienica.
2. **Pierwiosnek wyniosły** (*Primula elatior*) - występuje często w lasach liściastych na Młyńskiej Kępie, Wzgórzu Zamczysko, w kompleksie leśnym pomiędzy ul. Wrzosową i Cisową, u źródeł Jasionki - w gminie Jaworze, częsty na terenie gminy Kozy gdzie rośnie na łąkach i w lasach liściastych, w gminie Jasienica podawany z terenu „Łukaszowe Gaje”.
3. **Przytulia wonna** (*Galium odoratum*)- *marzanka wonna* - występuje głównie w lasach liściastych, w nadrzecznej olszynie górskiej nad Jasionką, w grądzie na Młyńskiej Kępie, w żyznej buczynie karpackiej na Buczniku, w jaworzynie górskiej z miesięcznicą na Palenicy w granicach gminy Jaworze a także w proponowanym rezerwacie „Grabówka” w gminie Jasienica; w gminie Kozy na stokach Hrobaczej Łąki i Gaików;
7. **Konwalia majowa** (*Convallaria majalis*) - stwierdzono w ilości kilkunastu okazów na skraju lasu przy ul. Jeżynowej w dolinie Jasionki w gminie Jaworze oraz w proponowanym rezerwacie „Grabówka” w gminie Jasienica.

c) gatunki rzadkie i zagrożone:

1. **Turzyca zgrzeblowata** (*Carex strigosa*) - gatunek rzadki w Polsce (kategoria zagrożenia LR - niskiego ryzyka), jest gatunkiem charakterystycznym dla podgórskiego łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum* w powiecie bielskim występuje w Rudzicy (5 stanowisk) oraz w Międzyrzeczu Górnym w gminie Jasienica

Fauna, gatunki prawnie chronione i rzadkie

Stan fauny na terenie Nadleśnictwa Bielsko obrazują poszczególne tabele. Dokładne określenie liczby stanowisk, czy też przy niektórych gatunkach liczby osobników wymagałoby przeprowadzenia dodatkowych obserwacji i inwentaryzacji. W przypadku ptaków, większość z nich w tym szczególnie gatunki rzadkie związane ze środowiskiem wodnym zaobserwowano na Zbiorniku Goczałkowickim. Stwierdzono występowanie 27 gatunków chronionych ssaków, oraz 6 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Tabela 9. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków ssaków

9	Chomik <i>Cricetus cricetus</i>	C	-	
10	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C	-	ślady żerowania na Zaporze „Wapienica”, Zb. Goczałkowice
11	Mroczek pozłocisty <i>Eptesicus nilssonii</i>	C	NT	pojedyncze stanowiska
12	Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
13	Nocek rudy <i>Myotis daubentoni</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
14	Nocek wąsaty <i>Myotis mystacinus</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
15	Nocek Natterera <i>Myotis natterei</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
16	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	C	-	pojedyncze stanowiska Jaskinia w Jaworzynie
17	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
18	Gacek wielkouch <i>Plecotus auritus</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
19	Gacek szary <i>Plecotus austriacus</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
20	Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	C	-	pojedyncze stanowiska
21	Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>	C	EN	pojedyncze stanowiska Jaskinia w Jaworzynie
22	Wilk <i>Canis lupus</i>	C	NT	obserwowany w 1991/92 w Dolinie Wapienicy sporadycznie na terenie N-ctwa
23	Borsuk <i>Meles meles</i>			obserwowany w 1991/92 w Dolinie Wapienicy, spor. na terenie N-ctwa
24	Wydra <i>Lutra lutra</i>	C	NT	gatunek ginący, spor. na terenie N-twa
25	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	C	-	obserwowany w 1991/92 w Dolinie Wapienicy, spor. na terenie N-ctwa
26	Łasica łąska <i>Mustela nivalis</i>	C	-	sporadycznie na terenie Nadleśnictwa
27	Ryś <i>Lynx lynx</i>	C	NT	sporadycznie na terenie Nadleśnictwa

28	Zbik <i>Felis sylvestris</i>	C	EN	obserwowany w 1991/92 Dolinie Wapienicy, gatunek ginący praktycznie nie stwierdzony na terenie Nadleśnictwa
----	---------------------------------	---	----	---

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

C- Ochrona gatunkowa

1) - Kategoria zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt

EN - Gatunek silnie zagrożony, populacja minimalna lub poniżej minimalnej, przejście do CR jeżeli nie ustaną przyczyny zanikania populacji

NT - Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

Ptaki są dominującą pod względem liczebności grupą kręgowców. Ich lista z uwagi na brak szczegółowych opracowań dla Nadleśnictwa, i różnorodność zajmowanych przez nie biocenoz nie jest kompletna i może zawierać pewne nieścisłości. Przyjąć należy, że większość gatunków związanych z środowiskiem wodnym występuje jedynie w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa.

W zasięgu terytorialnym stwierdzono występowanie 176 gatunków ptaków, w tym 164 gatunki objęte są ochroną gatunkową, a 5 gatunków wpisano do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Tabela 10. Wykaz gatunków ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa Bielsko

LP	Gatunek	Kategoria ochronności	Kategoria zagrożenia wg. PCKZ ⁰	Uwagi i zalecenia (status w skali Małopolski, gniazdowanie na terenie Nadleśnictwa)
1	2	3	4	5
1	Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	-	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
2	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	C	VU	Bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne.
3	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	C	-	Bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne.
4	Bekas kszysk <i>Gallinago gallinago</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne.
5	Białorytka <i>Oenanthe oenanthe</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
6	Bielik (Birkut) <i>Haliaeetus albicilla</i>	C		Skrajnie nielicznie lęgowe. Gniazdowanie możliwe. W 1995r. obserw. w oddz. 12 w obr. Wapienica.
7	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	C	-	Bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
8	Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	C	VU	Skrajnie nielicznie lęgowe. Gniazdowanie możliwe.
9	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	C	-	Nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
10	Bocian czarny (Hajstra) <i>Ciconia nigra</i>	C		Bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne. Obserwowany w Rez. Dolina Łańskiego Potoku, Jaworze, w oddz. 214 obr. Wapienica, gniazdo w Grodzie w lesie Zoot. Zakł. Dośw. .
11	Brodziczek krwawodzioby <i>Tringa totanus</i>	C	-	Bardzo nielicznie lokalnie średnio licznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne
12	Brodziczek piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	C	-	Nielicznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
13	Brodziczek samotny <i>Tringa ochropus</i>	C	-	Bardzo nielicznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne.
14	Brzeczka <i>Locustella luscinioides</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
15	Cierniówka (Pokrzewka cierniówka) <i>Sylvia communis</i>	C	-	Licznie lęgowe. Gniazdowanie pewne.
16	Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	-	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie lęgowe. Gniazdowanie prawdopodobne.
17	Cyranka	C		Bardzo nielicznie, lokalnie

	<i>Anas querquedula</i>			nielicznie lub nawet średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
18	Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
19	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	C 2)	-	Bardzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
20	Czemnica <i>Aythya fuligula</i>	-	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
21	Czyżyk (Czyż) <i>Carduelis spinus</i>	C		Średnio licznie łęgowy w górach, na pozostałym obszarze nieliczny. Gniazdowanie pewne.
22	Derkacz <i>Crex crex</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
23	Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	C	-	Średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
24	Drozd śpiewak <i>Turdus philomelos</i>	C	-	Licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
25	Dudek <i>Upupa epops</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
26	Dzierlatka <i>Galerida cristata</i>	C	-	Nielicznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
27	Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
28	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	C	-	Nieliczny, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
29	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
30	Dzięcioł mały <i>Dendrocopos minor</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lub bardzo nielicznie łęgowy.
31	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
32	Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides triadactylus</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie możliwe.
33	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
34	Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
35	Dziewonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	C	-	Nieliczna, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
36	Dzwoniec <i>Carduelis chloris</i>	C	-	Średnio licznie lub licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
37	Gawron <i>Corvus frugilegus</i>	C 2)		Średnio licznie, lokalnie licznie, a nawet bardzo licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
38	Gągoł krzykliwy <i>Bucephala clangula</i>	C	-	Skrajnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
39	Gąsiorek (Dzierzba gąsiorek) <i>Lanius colluria</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
40	Gęś gęgawa <i>Anser anser</i>	-	-	Bardzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
41	Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
42	Głowienka <i>Aythya ferina</i>	-	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
43	Gluszek <i>Tetrao urogallus</i>	C	CR	Gatunek zaobserwowany w rezerwacie „Stok Szyndzielni” , w 1996r obserw. w Dolinie Wapienicy. Obecnie nie stwierdzony na terenie Nadleśnictwa.
44	Gołąb miejski <i>Columba livia</i>	-	-	Średnio licznie łęgowy w niektórych miastach. Gniazdowanie pewne.
45	Grubodziób <i>Coccothraustes</i>	C	-	Średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.

	<i>coccothraustes</i>			
46	Grzywacz (Gołąb grzywacz) <i>Columba palumbus</i>	-	-	Licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
47	Jarząbek <i>Bonasa bonasia</i>	-	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
48	Jaskółka brzegówka <i>Riparia riparia</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
49	Jaskółka dymówka <i>Hirundo rustica</i>	C	-	Licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
50	Jaskółka oknówka <i>Delichon urbica</i>	C	-	Licznie, lokalnie bardzo licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
51	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
52	Jerzyk <i>Apus apus</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie bardzo nieliczni. Gniazdowanie pewne.
53	Kaczka krzyżówka <i>Anas platyr hynchos</i>	-	-	Średnio licznie lęgowa, lokalnie licznie lub nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
54	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	C	-	Skrajnie nielicznie lęgowa, gniazdowanie prawdopodobne.
55	Kawka <i>Corvus monedula</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
56	Klaskawka <i>Saxicola torquata</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
57	Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
58	Kokoszka wodna <i>Gallinula chloropus</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
59	Kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i>	C	-	Średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
60	Kormoran czarny <i>Phalacrocorax carbo</i>	C ³⁾	-	Bardzo nielicznie lęgowy. Gniazdowanie możliwe.
61	Kos <i>Turdus merula</i>	C	-	Licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
62	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	C	-	Licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
63	Kraska <i>Coracias garrulus</i>	C	CR	Skrajnie nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne, w Karpatach znane tylko 2 stanowiska pod Bielskiem -Biała.
64	Krakwa <i>Anas strepera</i>	C	-	Bardzo nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
65	Krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	C	-	Nielicznie lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
66	Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	C		Nielicznie lub bardzo nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
67	Kruk <i>Corvus corax</i>	C	-	Nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
68	Krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>	C		Nielicznie lęgowy w górach, bardzo nielicznie na niżu. Gniazdowanie prawdopodobne.
69	Kukułka <i>Cuculus canorus</i>	C	-	Średnio licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
70	Kulczyk <i>Serinus serinus</i>	C	-	Średnio licznie lub nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
71	Kureczka kropiatka <i>Porzana porzana</i>	C	-	Bardzo nielicznie lęgowa. Gniazdowanie możliwe.
72	Kuropatwa <i>Perdix perdix</i>	-	-	Średnio liczna, lokalnie nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
73	Kwiczół <i>Turdus pilaris</i>	C	-	Licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
74	Lelek kozodój <i>Caprimulgus europaeus</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie lęgowy. Gniazdowanie możliwe.
75	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.

76	Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	C	-	Licznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne
77	Łyska <i>Fulica atra</i>	-	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
78	Makolągwa <i>Carduelis cannabina</i>	C	-	Licznie lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
79	Mazurek <i>Passer montanus</i>	C	-	Licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
80	Mewa mała <i>Larus</i> <i>minutus</i>	C	-	Sporadycznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
81	Mewa pospolita <i>Larus</i> <i>canus</i>	C	-	Skrajnie nielicznie. Lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
82	Mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	C	-	Wyjątkowo łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
83	Mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie, a nawet b.licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
84	Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
85	Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
86	Mucholówka szara <i>Ficedula striata</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
87	Mucholówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
88	Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	C	-	Licznie, lokalnie bardzo licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
89	Myszołów zwyczajny <i>Buteo buteo</i>	C	-	Średnio licznie lub nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
90	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie możliwe.
91	Ortolan <i>Emberiza hortulana</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie lub średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
92	Orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
93	Ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i>	C	-	Sporadycznie. Gniazdowanie możliwe. Obserwowany nad Zb. Goczałkowickim.
94	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
95	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	C	-	Średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
96	Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	C	-	Średnio licznie lub nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
97	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie. Gniazdowanie pewne.
98	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie. Gniazdowanie pewne.
99	Perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
100	Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie. Gniazdowanie pewne.
101	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	C	-	Licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
102	Piegża <i>Sylvia curruca</i>	C	-	Średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
103	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	C	-	Licznie, lokalnie bardzo licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
104	Pliszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
105	Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>	C	-	Nielicznie lub średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
106	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.

107	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
108	Pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
109	Plaskonos <i>Anas clypeata</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
110	Płochacz pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>	C	-	Licznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
111	Plomykówka <i>Tyto alba</i>	C	-	Bardzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
112	Podgorzalka <i>Aythya nyroca</i>	C	-	Skrajnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
113	Poklaskwa <i>Saxicola rubetra</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
114	Pokrzewka czarnobista <i>Sylvia atricapilla</i>	C	-	Licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
115	Pokrzewka j arzębata <i>Sylvia nisoria</i>	C	-	Nielicznie lokalnie baradzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
116	Pokrzewka ogrodowa <i>Sylvia borin</i>	C	-	Średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
117	Potrzeszcz <i>Miliaria calandra</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
118	Potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
119	Pójdźka <i>Athene noctua</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
120	Przepiórka <i>Coturnix coturnix</i>	C	-	Nielicznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
121	Pustułka <i>Falco tinnunculus</i>	C	-	Nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
122	Puszczyk zwyczajny <i>Strix aluco</i>	C	-	Średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
123	Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	C	-	Średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
124	Remiz <i>Remiz pendulinus</i>	C	-	Nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
125	Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
126	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	C	-	Licznie, lokalnie bardzo licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
127	Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	C	-	Sporadycznie łęgowa. Gniazdowanie pewne (na Zb. Goczałkowickim).
128	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i>	C	-	Skrajnie nielicznie nieregularnie łęgowa. Gniazdowanie pewne (na Zbiorniku Goczałkowickim)
129	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	C	-	Bardzo nielicznie lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
130	Rybitwa zwyczajna <i>Sterna hirundo</i>	C	NT	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
131	Rycyk <i>Limosa limosa</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
132	Sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i>	C	-	Średnio licznie, a w miastach licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
133	Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	C	-	Skrajnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie możliwe.
134	Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
135	Sikora bogatka <i>Parus major</i>	C	-	Bardzo licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
136	Sikora czarnogłowa <i>Parus montanus</i>	C	-	Średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.

137	Sikora czubatka <i>Parus cristatus</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
138	Sikora modra <i>Parus caeruleus</i>	C	-	Licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
139	Sikora sosnówka <i>Parus ater</i>	C	-	Licznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
140	Sikora uboga <i>Parus palustris</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
141	Siniak (Gołąb siniak) <i>Columba oenas</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
142	Siwerniak <i>Anthus spinoletta</i>	C	-	Średnio licznie. Lokalnie licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
143	Skowronek borowy <i>Lullula arborea</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
144	Skowronek polny <i>Alauda arvensis</i>	C	-	Bardzo licznie, lokalnie licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
145	Ślonka <i>Scolopax rusticola</i>	-	-	Nielicznie łęgowa. Gniazdowanie prawdopodobne.
146	Słwik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
147	Słwik szary (Bekwarek) <i>Luscinia luscinia</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
148	Sowa błotna <i>Glaucidium passerinum</i>	C	-	Obserwowana nad Zb. Goczałkowickim. Gniazdowanie możliwe.
149	Sowa uszata <i>Asio otus</i>	C	-	Nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
150	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	C	-	Średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
151	Sroka <i>Pica pica</i>	C ²⁾	-	Średnio licznie, lokalnie licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
152	Srokosz (Dzierżba srokosz) <i>Lanius excubitor</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie mnielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
153	Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
154	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
155	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	C	-	Średnio licznie lub nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
156	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	C	-	Bardzo licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
157	Ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	C		Bardzo nielicznie łęgowy w 1990 r. w okolicach Zb. Goczałkowickiego znajdowało się stanowisko łęgowe.
158	Świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i>	C	-	Licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
159	Świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
160	Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.
161	Świerszczak <i>Locustella naevia</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie bardzo nielicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
162	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	C	-	Licznie, lokalnie średnio licznie łęgowa. Gniazdowanie pewne.
163	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	C	-	Nielicznie lokalnie średniolicznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
164	Trzcinniczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie łęgowy. Gniazdowanie pewne.
165	Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	C	-	Bardzo nielicznie, lokalnie nielicznie łęgowy. Gniazdowanie prawdopodobne.

166	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	C	-	Licznie, lokalnie b. licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
167	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	C	-	Średnio licznie, lokalnie nielicznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
168	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	C	-	Średnio licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
169	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	C	-	Nielicznie lub bardzo nielicznie lęgowy. Gniazdowanie możliwe.
170	Wrona siwa <i>Corvus corone cornix</i>	C ²⁾	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
171	Wróbel domowy <i>Passer domesticus</i>	C	-	Bardzo licznie, lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
172	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>	C	-	Średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
173	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	C	-	Bardzo licznie lęgowa. Gniazdowanie pewne.
174	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	C	-	Nielicznie lęgowy. Gniazdowanie pewne.
175	Zniczek <i>Regulus ignicapillus</i>	C	-	Nielicznie, lokalnie średnio licznie lęgowy. Gniazdowanie możliwe.
176	Żuraw <i>Grus grus</i>	C	-	Skrajnie nielicznie lęgowy. Najbardziej na południe wysunięte stanowisko lęgowe.

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

CR - Gatunek skrajnie zagrożony, o liczebności rzędu od jednostek do setek, nie do uratowania bez specjalnej, aktywnej ochrony.

VU - Gatunek wysokiego ryzyka, narażony na wyginięcie ze względu na postępujący spadek populacji. Populacje liczne, ale bez dobrych perspektyw rozwojowych

NT - Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

C - Ochrona gatunkowa

2) Tylko w okresie od dnia 15.03. do dnia 30.06

3) Za wyjątkiem osobników bytujących na obszarze stawów rybnych uznanych za obręby hodowlane w rozumieniu ustawy o rybactwie śródlądowym od dnia 15.08. do odlotu.

Tabela 11. Wykaz chronionych gatunków gadów występujących w gminie Jasienica

Lp.	Gatunek	Kateg. ochronności	Kateg. zagrożenia wg. PCKZ 0	U w a g i
1	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	C	-	DŁP, J,
2	Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	C	-	DŁP, J, B,
3	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	C	-	DŁP, J,
4	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	C	-	DŁP, J,
5	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	C	-	DŁP, ŁG, J, B,

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

1) Kategoria zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt

DŁP, J, B, ŁG- rezerваты, były propozycje rezerwatów

Tabela 12. Wykaz chronionych gatunków płazów występujących w gminie Jasienica

Lp.	Gatunek	Kateg. ochronności	Kateg. zagrożenia wg. PCKZ 0	U w a g i
1	2	3	4	5
1	Salamandra płamista <i>Salamandra salamandra</i>	C	-	DŁP, ŁG, J, B,
2	Traszką grzebieniastą <i>Triturus cristatus</i>	C	NT	
3	Traszką zwyczajną <i>Triturus vulgaris</i>	C	-	
4	Traszką karpacką <i>Triturus montadoni</i>	C		DŁP,

5	Traszka górska <i>Triturus alpestris</i>	C	-	B,
6	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	C	-	
7	Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	C	-	DŁP, ŁG, J, B,
8	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	C	-	
9	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	C	-	DŁP, ŁG, J, B,
10	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	C	-	
11	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	C	-	DŁP,
12	Żaba jeziorkowa <i>Rana lessonae</i>	C	-	
13	Żaba wodna <i>Rana esculenta</i>	C	-	DŁP,
14	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	C	-	ŁG, J, B,
15	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	C	-	

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

1)Kategoria zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi

C- ochrona gatunkowa

Tabela 13. Owady objęte ochroną, występujące na terenie gminy Jasienica

Lp.	Gatunek	Kategoria ochronności	Kateg. zagrożenia wg. PCKZ ¹⁾	Uwagi
1.	<i>Bombus</i> sp. Trzmiel	C		Grodziec, Bucznik,
2.	<i>Calosoma sycophanta</i> Tęcznik liszkarz	C		Grodziec,
3.	<i>Carabus auronitens</i> Biegacz zielonożółty	C		Grodziec, Bucznik,
4.	<i>Carabus coriaceus</i> Biegacz skórzasty	C		Grodziec, Bucznik,
5.	<i>Carabus violaceus</i> Biegacz fioletowy	C		Grodziec,
6.	<i>Cerambyx cerdo</i> Kozioróg dębosz	C		Grodziec,
7.	<i>Papilio machaon</i> Paź królowej	C		Grodziec,
8.	<i>Rosalia alpina</i> Nadobnica alpejska	C		Grodziec, Bucznik,
9.	<i>Rosalia alpina</i> Nadobnica alpejska	C		Grodziec, Bucznik,

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.

1)Kategoria zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi

C- ochrona gatunkowa

4. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA KIERUNKÓW POLITYKI PRZESTRZENNEJ ZMIANY STUDIUM NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Analiza i ocena skutków środowiskowych, włączona w proces planistyczny na etapie studium, powinna umożliwiać:

- eliminację rozwiązań niedopuszczalnych w aspekcie ochrony środowiska z punktu widzenia obowiązujących przepisów, polityki regionalnej i lokalnych celów rozwoju,
 - wybór rozwiązań optymalnych z punktu widzenia kryteriów ekologicznych i przestrzennych w powiązaniu z celami społeczno-gospodarczymi,
 - formułowanie warunków dla realizacji zabudowy i zagospodarowania ograniczających niekorzystne oddziaływanie.
- Przeprowadzona analiza oddziaływania i ocena przewidywanych kierunków rozwoju gminy Jasienica dotyczy wyłącznie elementów zagospodarowania, które podlegały zmianie. Zakres zmiany Studium został określony w uchwale o przystąpieniu do jego sporządzania i postulatach organów samorządu i dotyczy:
- wprowadzenia korekt w zakresie wynikającym z ustaleń obowiązujących prawnie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wszystkich sołectw w gminie, uchwalonych w latach 2004 - 2011,
 - wprowadzenia zmian w przeznaczeniu terenów pod zabudowę wynikających z wniosków mieszkańców gminy, złożonych w latach 2008 - 2013 i uwzględnionych przez Wójta Gminy,
 - skorygowanie obszarów dla realizacji zadań strategicznych przyjętych w uchwalonej „Strategii Rozwoju Gminy Jasienica na lata 2008 - 2012”, w tym zadań służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych,
 - zaktualizowania lub wprowadzenia nowych obszarów objętych ochroną przyrody (m.in. wyznaczonych obszarów Europejskiej Sieci Natura 2000, pomników przyrody, rezerwatów przyrody) oraz obszarów zagrożeń środowiska (obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych i obszary osuwiskowe),
 - wskazanie na terenie gminy miejsc na których możliwe będzie rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

W uaktualnionych zapisach ustaleń zmiany Studium znalazły się również korekty merytoryczne i formalne wynikające ze zmiany przepisów odrębnych oraz przeprowadzonych realizacji.

Zgodnie z wymogami obecnie obowiązujących przepisów w części graficznej i opisowej jednoznacznie określono przeznaczenie terenów, w tym nowo wyznaczonych, wraz z proponowanymi wskaźnikami zasad zagospodarowania i użytkowania, są to następujące przeznaczenia:

MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

MM- tereny zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej i rezydencjalnej

U - tereny zabudowy usługowej

US, UT - wieloprzestrzenne tereny usługowe związane z funkcją turystyczną wykorzystujące walory gminy głównie dla wypoczynku wielodniowego i świątecznego

P - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów

P.1 - tereny produkcji energii z odnawialnych źródeł energii

MN/U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej

MW/MN - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej

U/P - tereny usługowo - produkcyjne

R2 - tereny rolnicze z zakazem zabudowy

R1 - tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy

WS - tereny wód stojących wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz zielenią

ZL - tereny leśne

ZLz - tereny nieleśne przeznaczone do zalesienia

ZE- teren zieleni - urządzonej i nieurządzonej

ZP - tereny zieleni parkowej

ZC - tereny cmentarzy

Oddziaływanie przyjętych w zmianie Studium kierunków polityki przestrzennej może wpływać, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, różnorodność biologiczną) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz, a w szczególności sposób na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Tabela 14. Różnorodność biologiczna

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Ubytek powierzchni terenu biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Wpływ na zdrowotność i żywotność organizmów.	negatywne	skumulowany	długoterminowe	nie
	Powstanie nowych zbiorowisk kulturowych.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
Usługowa	Ubytek powierzchni terenu biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Wpływ na zdrowotność i żywotność organizmów.	negatywne	skumulowany	długoterminowe	nie
	Powstanie nowych zbiorowisk kulturowych.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Zachowanie naturalnych zespołów zieleni i adaptacja na cele zieleni urządzonej	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Ubytek powierzchni terenu biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Wpływ na zdrowotność i żywotność organizmów.	negatywne	skumulowany	długoterminowe	nie
Zielen	Zachowanie zieleni otwartej dla stworzenia warunków egzystencji i migracji flory i fauny.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

Tabela 15. Zdrowie i jakość życia ludzi

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Ustalenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Możliwy nieznaczny wzrost emisji substancji szkodliwych	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Większa dostępność usług lokalnych	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Usługowa	Większa dostępność usług ponadlokalnych w tym usług wielkopowierzchniowych	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
	Możliwe lokalne zwiększenie ruchu kołowego	negatywne	wtórne	długoterminowe	tak
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Wzrost emisji substancji szkodliwych	Pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Tworzenie nowych miejsc pracy	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
Zielen	Ochrona krajobrazu, różnorodności biologicznej oraz ekosystemu istotnego ze względu na przewietrzanie i oczyszczanie atmosfery.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Zieleni urządzona i tereny sportowo-rekreacyjne	Zwiększenie dostępności zielonych terenów sportu i rekreacji, wpływ na promowanie amatorskiej kultury fizycznej	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Drogi publiczne klasy Z i G, tereny kolejowe	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, zmniejszenie hałasu na terenach mieszkaniowych poprzez budowę obwodnic.	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak

Tabela 16. Woda

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Możliwość przenikania do wód gruntowych skażeń chemicznych i biologicznych	negatywne	pośrednie	średnioterminowe	tak
	Spyw zanieczyszczonych wód opadowych do wód powierzchniowych	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Poszerzenie obszarów rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i przemysłowej	pozytywne	bezpośrednie	trwale	nie
Usługowa	Możliwość przenikania do wód gruntowych skażeń chemicznych	negatywne	pośrednie	średnioterminowe	tak
	Spyw zanieczyszczonych wód opadowych do wód powierzchniowych	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Poszerzenie obszarów rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i przemysłowej	pozytywne	bezpośrednie	trwale	nie
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Możliwość przenikania do wód gruntowych skażeń chemicznych	negatywne	pośrednie	średnioterminowe	tak
	Spyw zanieczyszczonych wód opadowych do wód powierzchniowych	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Poszerzenie obszarów rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i przemysłowej	pozytywne	bezpośrednie	trwale	nie
Zieleń otwarta (obudowa biologiczna wzdłuż cieków i zbiorników wód)	Wspomaganie procesów samooczyszczania	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Ochrona przed ekspansją zabudowy na tereny otwarte z wodami powierzchniowymi	pozytywne	Bezpośrednie	Długoterminowe	tak

Tabela 17. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Emisja zanieczyszczeń ze źródeł niskich	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	tak
	Nieznaczny wpływ na ogólną sytuację klimatyczną	negatywne	pośrednie, skumulowane	trwale	nie
	Okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z realizacją obiektów	negatywne	bezpośrednie	chwilowe	tak
Usługowa i handlowa	Emisja zanieczyszczeń ze źródeł niskich	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	tak
	Nieznaczny wpływ na ogólną sytuację klimatyczną	negatywne	pośrednie, skumulowane	trwale	nie
	Okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z realizacją obiektów	negatywne	bezpośrednie	chwilowe	tak
	Okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z prowadzoną działalnością	negatywne	pośrednie	Krótkoterminowe	tak
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Emisja zanieczyszczeń ze źródeł niskich	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	tak
	Nieznaczny wpływ na ogólną sytuację klimatyczną	negatywne	pośrednie, skumulowane	trwale	nie

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
	Okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z realizacją obiektów	negatywne	bezpośrednie	chwilowe	tak
	Emisja hałasu i wibracji w związku z prowadzoną działalnością	negatywne	pośrednie	Krótkoterminowe	tak
Drogi publiczne klasy Z i G, tereny kolejowe	Emisja hałasu i wibracji	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
	Ograniczenie hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej poprzez realizację obwodnicy	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Zieleń otwarta (obudowa biologiczna wzdłuż cieków i zbiorników wód)	Wspomaganie procesów przewietrzania terenów zurbanizowanych	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Wspomaganie naturalnych procesów oczyszczania powietrza	pozytywne	pośrednie	Długoterminowe	tak

Tabela 18. Powierzchnia ziemi, zasoby surowców naturalnych

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Przekształcenie stosunków wodnych	negatywne	skumulowane	długoterminowe	tak
Usługowa i handlowa	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Częściowa zmiana ukształtowania powierzchni ziemi	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Przekształcenie stosunków wodnych	negatywne	skumulowane	długoterminowe	tak
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Częściowa zmiana ukształtowania powierzchni ziemi	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Przekształcenie stosunków wodnych	negatywne	skumulowane	długoterminowe	tak
	Degradacja chemiczna gleb	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Drogi publiczne klasy Z i G, tereny kolejowe	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Częściowa zmiana ukształtowania powierzchni ziemi	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
Zieleń	Zachowanie naturalnego ukształtowania terenu	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak

Tabela 19. Środowisko kulturowe, krajobraz i zabytki

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami	Ochrona i wykorzystanie wartości kulturowych, zapisy związane z zabezpieczeniem wartości materialnych i niematerialnych, wraz z zachowaniem indywidualnych cech regionu a także ustalenie podstawowych wskaźników zabudowy.	pozytywne	skumulowane	długoterminowe	tak
	Naruszenie harmonii otoczenia oraz obniżenie walorów naturalnych poprzez wyznaczenie pod zabudowę nowych terenów, położonych poza strefą istniejących struktur osadniczych.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Kontynuacja modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej	pozytywne	Bezpośrednie	długoterminowe	nie

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Usługowa	Kontynuacja modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej	pozytywne			
Produkcyjna, usługowo-produkcyjna	Wprowadzenie do krajobrazu budowl technologicznych	negatywne	Bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Kontynuacja modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej	pozytywne	Bezpośrednie	długoterminowe	nie
Zieleni	Zachowanie walorów krajobrazowych	pozytywne	Bezpośrednie	długoterminowe	tak

Za szczególnie istotne należy uznać oddziaływania związane z ewentualną realizacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest wymagane bezpośrednio z mocy prawa oraz związanych z wprowadzeniem nowych terenów dla działalności produkcyjno-usługowej (szczególnie w obrębie i sąsiedztwie obszarów sieci Natura 2000), powodujących:

- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i zmian w środowisku roślinnym,
- niekorzystne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu,
- wkraczanie części zamierzeń inwestycyjnych w otwartą przestrzeń przyrodniczą,
- zwiększenie obszarów emisji zanieczyszczeń,
- zwiększenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i naturalnych katastrof.

2. Analiza i ocena przyjętych w zmianie Studium oddziaływania kierunków rozwoju układu przestrzennego gminy na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000:

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Dyrektywa Siedliskowa nie określa sposobów ochrony poszczególnych siedlisk i gatunków, ale nakazuje zachowanie tzw. właściwego stanu ich ochrony. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego oznacza to, że naturalny jego zasięg nie zmniejsza się, zachowuje specyficzną strukturę i swoje funkcje ekologiczne oraz stan zachowania typowych dla niego gatunków jest właściwy. W odniesieniu do gatunków właściwy stan ochrony oznacza, że zachowana zostaje liczebność populacji gwarantująca jej utrzymanie się w biocenozie przez dłuższy czas, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się i zostaje zachowana wystarczająco duża powierzchnia siedliska gatunku. Najważniejszymi instrumentami realizacji celów sieci Natura 2000 są oceny oddziaływania na środowisko oraz plany ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków w granicach utworzonych obszarów. Planów zadań ochronnych ma na celu umożliwienie jak najszybsze podjęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony czyli zapewnienie, że stan siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków dla ochrony których wyznaczono obszar, nie ulegnie pogorszeniu. Działania ochronne winny uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne danego obszaru.

- Ponad połowa obszaru gminy (50,7%) została objęta ochroną przez obszary Europejskiej Sieci Natura 2000.

Są to:

1/ część obszaru OSO „Dolina Górnej Wisły” (kod obszaru PLB 240001) o pow. 4168,1 ha na terenie wsi Roztropice, Iłownica, Landek, Rudzica (całe wsie), Międzyrzecze Dolne i Górne, Bielowicko, Wieszczyta, Jasienica (części wsi). Wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 21.07.2004 r. (Dz.U. Nr 229, poz. 2313 z późn. zmianami) w celu:

- ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków,
- utrzymania i zagospodarowania ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi,
- przywracania zniszczonych biotopów oraz tworzenia biotopów.

Szczegółową charakterystykę obszaru zamieszczono w rozdziale 3, punkcie 3.2. niniejszej prognozy.

Dla obszaru sporządzono plan zadań ochronnych. Został on przyjęty Zarządzeniem Nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001.

2/ część obszaru SOO „Cieszyńskie Źródła Tufowe” (kod obszaru PLH 240001) o pow. ok. 28 ha na terenie wsi Grodziec. Obszar zatwierdzony przez Komisję Europejską (25.01.2008 r.). Dla obszaru sporządzono plan zadań ochronnych. Został on przyjęty Zarządzeniem Nr 38/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001. Szczegółową charakterystykę obszaru zamieszczono w rozdziale 3, pkt 3.2. niniejszej prognozy.

3/ część obszaru SOO „Pierściec” (kod obszaru PLH 240022) o pow. ok. 93,7 ha na terenie części wsi Roztropice i Iłownica. Obszar przez Komisję Europejską (12.12.2008 r.). Szczegółową charakterystykę obszaru zamieszczono w rozdziale 3, pkt 3.2. niniejszej prognozy. Dla obszaru sporządzono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022.

4/ część obszaru SOO „Beskid Śląski” (kod obszaru PLH 240005) o pow. ok. 352,4 ha na terenie wsi Biery i Grodziec. Obszar zatwierdzony przez Komisję Europejską (25.01.2008 r.). Szczegółową charakterystykę obszaru zamieszczono w rozdziale 3, pkt 3.2. niniejszej prognozy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy określone poprzez założony w studium układ funkcjonalno-przestrzenny, wyrażają dążenia do:

- zapewnienia warunków lokalizacyjnych umożliwiających zwiększenie aktywności gospodarczej podmiotów gospodarczych i powiększenia dochodów gminy przez wyznaczenie stref aktywności gospodarczej wzdłuż międzynarodowych tras komunikacji drogowej i kolejowej dla realizacji działalności wytwórczej w formie średnich i małych zakładów przemysłowych oraz koncentracji działalności usługowej i obsługi o charakterze ponadlokalnym,
- podtrzymanie przeznaczenia obszarów koncentracji usług ponadlokalnych i lokalnych we wsi gminnej i w poszczególnych sołectwach.

Strefy aktywności gospodarczej i koncentracji dużych założeń działalności usługowej i obsługi stanowią zostały zachowane z poprzedniej edycji zmiany studium. Obszary działalności gospodarczej i usługowej znajdują się głównie wzdłuż drogi ekspresowej, w rejonach stacji kolejowych i w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów przemysłowych.

Dla kategorii terenów przemysłowych, skladowych, gospodarczych i usługowych ustalono następujące kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:

- preferowane przeznaczenie: zakłady produkcyjne, składy i magazyny, obiekty i urządzenia obsługi komunikacji samochodowej, obiekty i urządzenia obsługi infrastruktury technicznej, tereny zabudowy usługowej z wyjątkiem usług publicznych i innych chronionych przed hałasem,
- przekształcenie funkcji i formy istniejącego zainwestowania w kierunku intensyfikacji wykorzystania terenów i likwidacji negatywnych oddziaływań na środowisko, realizację zieleni izolacyjnej i ozdobnej wraz z ochroną sąsiednich terenów mieszkaniowych i rolniczych przed skutkami lokalizacji inwestycji, rozwój kierunkowany na lokalizację inwestycji wysokich technologii, inwestycje wymagające sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko dopuszczone jedynie w strefie oddziaływania drogi ekspresowej i dróg powiatowych, na innych terenach po wykonaniu analiz (raportu) stwierdzającego brak lub ograniczony zasięg oddziaływań na środowisko.

W strefach wieloprzestrzennych terenów usługowych wskazano realizację umacniającą wysoką pozycję gminy, jako ośrodka turystycznego wykorzystującego położenie na szlakach turystycznych i krajoznawczych oraz dogodnie połączenia komunikacyjne. Podstawą rozwoju turystyki wielodniowej i świątecznej winno być stworzenie różnorodnej bazy noclegowej uwzględniającej jej sezonowość i różny stopień zamożności korzystających, uzupełniony szeroką ofertą usług gastronomicznych i handlowych rozbudowanych przy gminnym i wiejskich centrach usługowych oraz lub przy głównych drogach.

Na obszarach gdzie będzie następowała intensyfikacja rozwoju oraz kumulowanie się lokalnych oddziaływań na środowisko, realizacja polityki przestrzennej będzie generować powstanie problemów i konfliktów na płaszczyźnie funkcjonalno - przestrzennej i ekologicznej. Kumulacji negatywnych oddziaływań należy spodziewać się szczególnie w obrębie pasm zurbanizowanych rozciągających się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych w gminie. Przekształcenia tych obszarów będą się wyrażać szybką urbanizacją terenów pozostających dotychczas w użytkowaniu rolniczym, bądź funkcjonujących w strukturach przyrodniczych oraz rozrastaniem się istniejących, stosunkowo niewielkich struktur osadniczych.

W granicach i w sąsiedztwie wyznaczonego obszaru ochrony OSO „Dolina Górnej Wisły” oraz w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 ochrona siedliskowa, potrzymano niektóre „zadania strategiczne” realizujące ustalone kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy przyjęte w strategii rozwoju gminy. Po analizie dostępnych materiałów m.in. uchwały X/68/2011 Rady Gminy Jasienica z dn.30.06.2011 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 104/6 położonej w Międzyrzeczu Dolnym czy prognozy oddziaływania na ptaki w zakresie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica, dla Sołectwa Międzyrzecze Dolne w obrębie działki nr 104/6, opracowana przez mgr inż. Jana Króla, dniem 07.09.2010 roku, można stwierdzić, iż podtrzymanie funkcji dla tego obszaru nie spowodują znaczącego i skumulowanego negatywnego oddziaływania na środowisko. Funkcje te nie są również sprzeczne z celami ochrony przyrody dla obszaru ostoi „Dolina Górnej Wisły”, czyli utrzymaniem optymalnych środowisk wodnych w połączeniu z roślinnością szuwarową i wyspami na Zbiorniku Goczałkowickim i kompleksowych stawów rybnych dla gatunków cennych i kluczowych, w związku z tym projektowane funkcje nie powinny w istotny sposób naruszyć korzystnego stanu ochrony obszarów Natura 2000 w odniesieniu do awifauny lęgowej. Trzeba jednak zaznaczyć że wszelkie przedsięwzięcia na przedmiotowym terenie powinny być realizowane w sposób zapewniający ochronę siedlisk oraz integralność obszaru ochrony, stosownie do przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Analizy projektu wskazały na lokalne konflikty niektórych rozwiązań z terenami ochrony przyrodniczej bądź obiektami o dużej uciążliwości. Zidentyfikowano również potencjalne rejonu o nagromadzeniu nakładających się zagrożeń. We wskazanych

rejonach duży udział mają zarówno oddziaływania istniejące i potencjalne. Należą do nich obszary, takie jak:

1/ zespoły produkcyjne i produkcyjno - usługowe w Międzyrzeczu Dolnym, Rudzicy i Roztropicach (zadania nr 16, 27, 30) - przy niewłaściwym zagospodarowaniu mogą zagrażać utrzymaniu charakteru i ciągłości siedlisk przyrodniczych w ekologicznej strukturze obszaru,

Działania władz lokalnych w celu kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji ustaleń studium, w tym przypadku to:

- ograniczono zadanie nr 9 w Jasienicy na rzecz terenów rolnych,
- ograniczono tereny zadania nr 19 (produkcja i usługi) na rzecz zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności,
- zrezygnowano z lokalizacji kilku terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowo - składowej wyznaczonych w obowiązującym studium;
- budowę linii SN w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły w wykonaniu kablowym.

2/ istniejące zespoły produkcyjno - usługowe w Międzyrzeczu Górnym i Jasienicy (zadania nr 3 i 19) - rozwój wzdłuż trasy drogi ekspresowej S1 kolizja z obszarami dolinnymi spełniającymi rolę lokalnych korytarzy ekologicznych biegnących z południa w kierunku północnym,

W celu kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji ustaleń studium, proponuje się:

- zaniechanie bądź ograniczenie lokalizacji obiektów w dolinach cieków,
- dbanie o ciągłości i niezabudowywanie korytarzy ekologicznych,
- zakazując się grodzenie cieków wodnych,
- realizację przepraw dla zwierząt przez drogę ekspresową S1 i dbanie o ich drożność.

3/ projektowany zbiornik przeciwpowodziowy „Międzyrzecze” (wynikającym z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego) wraz z zespołem usług turystyki, sportu i rekreacji w Międzyrzeczu Górnym - zadanie wymaga prowadzenia dużych prac hydrotechnicznych na obszarach o istotnym znaczeniu w ekologicznej strukturze przestrzeni przyrodniczej (fragment projektowanego rezerwatu, stawy hodowlane w ostoju OSO „Dolina Górnej Wisły” wyznaczonej dla utrzymania w nienaruszonym stanie naturalnych siedlisk bagiennych, leśnych, łąkowych i pastwiskowych oraz zbiorników wodnych), które mogą spowodować zmiany w warunkach hydrologicznych doliny Jasienicy.

Działanie w tym przypadku władz na szczeblu regionalnym w celu minimalizacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji ustaleń studium, powinno przejawiać się:

- poprzez realizację zbiornika wodnego, który będzie miał jak najmniejszy wpływ na środowisko przyrodnicze np. realizacja zbiornika jako zbiornika bocznego, dodatkowo na terenie przewidzianym dla rozwoju usług turystyki, sportu i rekreacji w Międzyrzeczu Górnym (zadanie nr 34) ustalić się powinno takie parametry zabudowy, które nie będą wpływać znacząco na środowisko a będą zachowywać i podkreślać walory krajobrazowe i przyrodnicze wspomnianego terenu,

4/ istniejące zespoły zabudowy jednorodzinnej, rezydencjonalnej i pensjonatowej - na terenie całej gminy stwarzające potencjalną kolizję z lokalnymi korytarzami ekologicznymi i obrzeżami obszarów ochrony przyrody

Działaniem gminy Jasienica w celu kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji ustaleń studium, w tym przypadku jest:

- wyeliminowanie zabudowy w dolinie cieku Zlewaniec stanowiącym korytarz ekologiczny,
- pomimo ogromnej ilości wniosków na terenach rolnych wiele z nich nie została uwzględniona z uwagi na ochronę ładu przestrzennego i przeciwdziałaniu rozproszonemu zabudowy na terenach otwartych.

Zagrożenie negatywnym oddziaływaniem na środowisko związane będą głównie z: przerwaniem ciągłości korytarzy ekologicznych oraz stworzeniem dodatkowych zagrożeń dla zwierząt (szczególnie w rejonach sąsiadujących z obszarami wymagającymi ochrony zasobów przyrodniczych), zagrożeniem dla przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 (ochrona poszczególnych siedlisk i gatunków), emisją zanieczyszczeń (do atmosfery, wód i gleb), deformacją krajobrazu i naruszeniem harmonii otoczenia (w obszarach o wysokich walorach krajobrazowych). Charakter i ogólnikowość dokumentu podstawowego nie pozwala na jednoznaczne i rzeczywiste określenie stopnia i charakteru zagrożeń. Wskazują jedynie na potencjalną możliwość ich wystąpienia w kontekście zagrożeń dla siedlisk i gatunków wymienionych w opisach obszarów „naturowych”.

Szczegółowy opis granic, stopień i metody ochrony poszczególnych obszarów winny zawierać sporządzone zgodnie z wymogami ustawowymi plany ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków w granicach utworzonych obszarów, których wytyczne będą podstawą do uaktualnienia obecnie obowiązujących, dla poszczególnych sołectw, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Do czasu sporządzenia odpowiednich opracowań przyrodniczych, w przedsięwzięciach inwestycyjnych prowadzonych w newralgicznych punktach, nie należy podejmować działań mogących pojedynczo lub w zespołach prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony

5. OCENA ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Zakres i szczegółowość analiz z zakresu prognozowanego wpływu na środowisko odpowiadają zakresowi i szczegółowości rozwiązań z zakresu gospodarki przestrzennej przyjętych w studium. Wpływ na potencjalne przekształcenia środowiska będą miały zarówno określone cele rozwoju jak i wynikające z nich kierunki gospodarki przestrzennej.

Sporządzony dokument prognozy odnosząc się jedynie do zmian wprowadzonych do dokumentu podstawowego zawiera analizę i ocenę zmian z punktu widzenia problemów środowiska przyrodniczego. Wskazuje na potencjalne zagrożenia, będące wynikiem kojarzenia celów społeczno- gospodarczych i ekologicznych w konkretnej rzeczywistości przestrzennej, których nie udało się wyeliminować przy planowanych rozwiązaniach.

Efektom wdrażania zadań zawartych w celach i kierunkach studium jest wystąpienie korzystnych (prowadzących do odbudowy, wzbogacenia systemu), minimalnych (mało istotnych) lub negatywnych (prowadzących do degradacji) oddziaływań na środowisko.

Do korzystnych rozwiązań dla środowiska należą przyjęte w dokumencie zmiany studium kierunki działań zachowujące, wzbogacające istniejące wartości lub wprowadzające nowe szanse dla poprawy jakości środowiska przyrodniczego i zachowania harmonijnego krajobrazu kulturowego, a w szczególności:

- dążenie do utworzenia spójnego systemu obszarów chronionych poprzez wzmocnienie ochrony obszarów unikatowych oraz propozycję objęcia ochroną obszarów stanowiących siedliska szczególnie ważne dla zachowania różnorodności biologicznej: obszary i obiekty chronione przepisami o ochronie przyrody (punktowe i obszarowe formy ochrony, Europejska Sieć Natura 2000), obszary chronione lub wymagające ochrony na podstawie przepisów odrębnych (lasy, zieleni urządzone i izolacyjna, złoża kopalin, zbiorniki wód podziemnych), obszary zagrożeń naturalnych (tereny podtapiane lub zalewowe, obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych),
- ochronę wszystkich zasobów leśnych i prowadzenie gospodarki leśnej dostosowanej do funkcji ochronnych lasów, wskazanie bądź zachowanie terenów przeznaczonych do zalesienia,
- ochronę zespołów zieleni łąkowej i łąkowej stanowiących otuliny biologiczne rzek i potoków,
- ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków wpisanych do rejestru, ewidencji i zabytków archeologicznych,
- zmniejszających presję wynikającą z funkcjonowania terenów zurbanizowanych (emisja zanieczyszczeń) i prowadzące do poprawy standardów jakości środowiska (czystość wód, powietrza i gleb), poprawiających efektywność struktur przestrzennych dla poprawy standardów jakości życia mieszkańców i jakości środowiska, w tym działania związane z przebudową i budową systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej, przyczyniające się do ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń, szczególnie związanymi z warunkami na obszarach potencjalnych zagrożeń zalaniem i podtapianiem w dolinach cieków, osuwaniem mas ziemnych oraz z zagrożeniami związanymi z przechowywaniem i transportem materiałów niebezpiecznych,
- wskazanie na terenie gminy miejsc, na których możliwe będzie rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW,
- na terenie gminy Jasienica została wyznaczona aglomeracja Bielsko-Biała - Wapienica. Swym zasięgiem obejmuje ona na terenie gminy część sołectwa Jasienica, Mazańcowice, Międzyrzecza Dolnego oraz Międzyrzecza Górne. Aglomeracja w rozumieniu art. 43 ust. 2 Prawa wodnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 145), to tereny, na których zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych. Aktualnie trwają prace nad propozycją zmiany aglomeracji, która wynika z faktu zmiany planów inwestycyjnych gmin tworzących aglomerację w zakresie budowy kanalizacji oraz z konieczności dostosowania aglomeracji do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, które nie obowiązywało, gdy aglomeracja była wyznaczana,
- dodatkowo, w oparciu o "Koncepcję techniczno-ekonomiczną kanalizacji w zachodniej części gminy Jasienica", w sołectwach Roztropice, Wieszcza, Bielowicko, zach. Łazy, Grodziec, Świętoszówka, na rysunku zmiany studium zostały przedstawione rozwiązania układu sieci kanalizacyjnej dla wymienionych terenów. Koncepcja precyzuje możliwości skanalizowania i oczyszczenia ścieków z ok. 30% terenów całej gminy Jasienica, które zamieszkuje ok. 20% mieszkańców gminy. Sołectwa, znajdujące się w zlewni cieku Iłownica, tj. Roztropice, Wieszcza, Bielowicko i zachodnia część sołectwa Łazy nie zostały objęte gminnym systemem kanalizacyjnym, głównie ze względu na uwarunkowania terenowe oraz rozproszony charakter zabudowy. Na obszarach tych zakładano generalnie budowę

indywidualnych oczyszczalni przydomowych bądź zbiorników bezodpływowych. Z uwagi na podział administracyjny - odrębne sołectwa - jak i konfigurację terenu przewiduje się budowę samodzielnych, niezależnych systemów kanalizacyjnych w poszczególnych miejscowościach,

- zastosowanie środków minimalizujących negatywne oddziaływania linii elektroenergetycznych na migracje ptaków, poprzez wprowadzenie zapisu o zakazie budowy sieci elektroenergetycznych w wykonaniu napowietrznym na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001. Zapis ten ma na celu zapewnienie, że stan siedlisk gatunków dla ochrony których wyznaczono obszar, nie ulegnie pogorszeniu.

Jest to również zgodne z wnioskami do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego sformułowane w opracowaniu ekofizjograficznym dotyczącym zagadnie funkcjonowania infrastruktury technicznej (przesyłowej) i transportowej, a zawartymi w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzoną do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, która zakłada w uwarunkowaniach dla sieci elektroenergetycznych omijanie cennych przyrodniczo miejsc rozrodu, przelotu, odpoczynku i żerowania ptaków wodnych oraz drapieżnych czy kablowanie sieci elektro-energetycznej w miejscach cennych przyrodniczo.

Z minimalnym wpływem na komponenty środowiska związane są działania skierowane m.in. na:

- ustalenie kierunków i rejonów rozwoju produkcji rolnej, gospodarki leśnej i stawowej, realizację wieloprzestrzennych terenów usługowych związanych z funkcją turystyczną i sportową, w tym rozbudowę bazy turystycznej głównie dla wypoczynku wielodniowego i świątecznego.

Z negatywnymi oddziaływaniami na środowisko związane są działania inwestycyjne, prowadzące do zmniejszenia powierzchni obszarów biologicznie aktywnych, przerwania ciągów ekologicznych, ograniczenia funkcji środowiskotwórczych przekształcanych naturalnych ekosystemów, przerwania powiązań z obszarami sąsiednimi, związane szczególnie z realizacją:

- ponadlokalnych liniowych systemów transportowych - funkcjonowanie dróg, zwłaszcza o dużym natężeniu ruchu (ekspresowej S1 i dróg powiatowych),
- zespołów zabudowy usługowo - produkcyjnej i produkcyjnej - powiększanie istniejących wprowadzanie nowych terenów potencjalnie uciążliwych dla środowiska.

Zaproponowane ustalenia zmiany studium minimalizują negatywne oddziaływanie na środowisko obszaru. Głównym źródłem ewentualnych zagrożeń może być niepełna realizacja ustaleń, wpływających na komponenty środowiska.

Tereny komunikacyjne – najbardziej prawdopodobnym zagrożeniem jest możliwość nie wyposażenia wszystkich szlaków komunikacyjnych, o znacznym natężeniu ruchu, w bariery dźwiękochłonne, co może spowodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu na terenach sąsiednich, a zwłaszcza terenach zabudowy mieszkaniowej oraz budynków przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt dzieci i młodzieży; możliwość unikania realizacji kanalizacji deszczowej – zwłaszcza na drogach wewnętrznych.

Usługi – możliwość nie wyposażenia w wystarczającą ilość miejsc postojowych, użytkowanie niezgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem powodującym uciążliwości dla terenów sąsiednich oraz konflikty społeczne.

Usługowo – produkcyjne – możliwość nie zapewnienia właściwego rozplanowania zagospodarowania działek budowlanych, powodujących przekroczenie uciążliwości poza granice zajmowanej działki.

Tereny zabudowy mieszkaniowej – prawdopodobieństwo długotrwałego procesu wymiany i modernizacji systemów zasilania w energię ciepłą i utrzymywanie się przekroczonych dopuszczalnych natężeń zanieczyszczeń w atmosferze wywołanych niską emisją.

W aspekcie relacji funkcji, pewnym zagrożeniem wydaje się mieszanie funkcji mieszkaniowych z funkcjami usługowymi na jednym terenie, bez istotnego ograniczenia rodzajowego i udziałowego tych ostatnich, analogiczne zastrzeżenie może rodzić wprowadzenie funkcji mieszkaniowych na tereny usług, które to posiadają obniżone wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej. Zaistniałe sytuacje wynikają jednak z potrzeb rynkowych elastycznego określania przeznaczenia terenów w SUiKZP.

Podsumowując zagadnienie zagrożeń dla środowiska obszaru w aspektach: wyposażenia obszaru w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz porządkowania struktury przestrzennej obszaru i kształtowania ładu przestrzennego, ewentualne zagrożenia mogą wynikać z braku kompleksowości i niepełnej realizacji ustaleń studium. Jak wykazuje praktyka, najczęstszymi przyczynami braku efektów, lub nawet pogorszenia warunków życia są:

- narastająca dysproporcja między przyrostem substancji budowlanej, zwłaszcza mieszkaniowej a poziomem wyposażenia obszaru, szczególnie w infrastrukturę komunikacyjną i kanalizacyjną,
- dowolna interpretacja ustaleń planu w polityce realizacyjnej, prowadząca nieuchronnie do narastania chaosu przestrzennego obszaru,
- brak realizacji ustaleń odnoszących się do kształtowania terenów otwartych, w szczególności powierzchni

biologicznie czynnej,

- dopuszczenie do zaśmiecenia terenów na skutek niekonsekwentnego i niepełnego wdrożenia systemu gospodarki odpadami.

Stąd szczególna rola samorządu lokalnego w konsekwentnej egzekucji przepisów obowiązującego prawa, w tym lokalnego jakim jest plan zagospodarowania przestrzennego, sporządzany w zgodności z ustaleniami studium. Pełna realizacja kierunków zagospodarowania przestrzennego, która będzie jednocześnie uwzględniać warunki i zasady zagospodarowania terenu, zminimalizuje ewentualne zagrożenia środowiska, które prowadziłyby do zagrożenia środowiska, przyrody a także zdrowia i życia mieszkańców.

Projektowana zmiana studium gminy Jasienica zakłada zrównoważony i trwały rozwój obszaru, wskazuje rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko. Zadania z tego zakresu, zawarte w kierunkach polityki przestrzennej, dotyczą rozwiązań systemowych obszarów otwartych i pasm lokalizacji inwestycji.

Do podstawowych rozwiązań mających na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko oraz poprawę jego stanu, należy zaliczyć zadania z zakresu:

- kształtowania ponadlokalnego systemu transportowego zapewniającego integrację gminy z terenem województwa i zwiększającego jej konkurencyjność, na ponadlokalnym szczeblu,
- realizacji efektywnych systemów infrastruktury technicznej, w tym zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetyki, gospodarki odpadami zapewniające bezpieczeństwo dostaw mediów, ograniczające zagrożenia dla środowiska oraz poprawiające warunki inwestowania,
- ochrony i wzrostu różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- kształtowania regionalnej sieci powiązań przyrodniczych i systemu obszarów chronionych z uwzględnieniem elementów Krajowego Systemu Obszarów Chronionych oraz przede wszystkim Europejskiej Sieci Natura 2000, istotnej w przypadku gminy Jasienica, ochrony rolniczego potencjału produkcyjnego,
- łagodzenia konfliktów między działalnością gospodarczą a potrzebami ochrony środowiska m.in. poprzez kontrolę jakości produkcji przemysłowej, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, powietrza i gleb, poprawy jakości życia mieszkańców.

Proponowane zadania rozwiązują generalnie większość problemów środowiska przyrodniczego zidentyfikowanych w ocenie. Zaniechanie działań, którym towarzyszyć będzie oprócz korzystnych, negatywne oddziaływania może przyczynić się do pogorszenia warunków funkcjonowania środowiska, a w rezultacie i warunków życia mieszkańców. Decyzja o sposobach zagospodarowania terenów i użytkowania zasobów środowiska powinny być podstawowym instrumentem świadomej ochrony jego zasobów i walorów, bądź świadomej zgody na pewne niekorzystne ich przekształcenie, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych i społecznych, innych niż wysoka jakość środowiska i przyrody.

Podstawowym dokumentem pozwalającym na realizację ustalonych działań w przestrzeni jest konkretyzacja zadań, które powinny być rozwiązywane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Projekt zmiany Studium przewiduje działania o charakterze „prośrodowiskowym”, których realizacja przyniesie w efekcie ograniczenie lub zmniejszenie oddziaływań na środowisko związanych z planowanym rozwojem analizowanego obszaru. Ustalenia analizowanego studium, stwarzają możliwość uzyskania pozytywnych efektów środowiskowych. Z punktu widzenia przewidywanych ekologicznych skutków jego realizacji należy stwierdzić, że zawiera on rozwiązania zmierzające do minimalizacji negatywnych oddziaływań, ochrony zasobów środowiska poprzez jego racjonalne użytkowanie. Opracowana zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zgodna ze wskazaniami zawartymi w ekofizjografii.

Dla całego obszaru ustalono m.in. kierunki rozwoju w zakresie gospodarki wodno – ściekowej. Można przyjąć, że opracowywany dokument popiera jedynie te inicjatywy, które przyczyniają się do zachowania lub poprawy stanu środowiska naturalnego, racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów i walorów, zwłaszcza przyrodniczych oraz ograniczenie zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez rozwój gospodarczy. Z przeprowadzonych analiz nie wynika potrzeba proponowania innych, niż powyższe, rozwiązań alternatywnych ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko. Szczegółowe rozwiązania techniczne będą w poszczególnych przypadkach przedmiotem analiz na poziomie realizacji przedsięwzięć dotyczy to przede wszystkim zabudowy produkcyjnej i usługowej z zakresu funkcji dla których, zgodnie z odrębnymi przepisami, będą przeprowadzane oceny oddziaływania na środowisko. W analizowanym dokumencie brak rażących konfliktów zagospodarowań, które wymagałyby rozwiązań alternatywnych.

Na etapie sporządzania projektu zmiany studium, w związku z dostrzeżeniem czynników, które mogłyby skutkować negatywnym oddziaływaniem na środowisko, rozpatrywane były różne warianty. W zespole projektowym prowadzone były rozmowy i uzgodnienia dotyczące oddziaływania na środowisko poszczególnych elementów koncepcji studium. Wybrano wariant najbardziej korzystny pod względem środowiskowym i uwzględniający założenia zrównoważonego rozwoju, dla którego sporządzono niniejszą prognozę. Przyjęcie takiej metody współpracy pozwoliło na uniknięcie większych kolizji i konfliktów przestrzennych w ustaleniach projektu, a stosowanie rozwiązań alternatywnych nie było konieczne

Wszystkie proponowane przez autora prognozy propozycje zapisów dla części tekstowej planu zostały uwzględnione na bieżąco na etapie sporządzania projektu zmiany studium.

7. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza jest kameralnym opracowaniem opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych do „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica” oraz planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw pokrywających obszar całej gminy, w tym opracowań ekofizjograficznych i prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru województwa, powiatu i gminy, opracowane przez inne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie, w jaki sposób proponowane w projekcie rozwiązania przestrzenne dostosowane są do uwarunkowań przyrodniczych terenu.

Informacje zawarte w prognozie zostały dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu. O ogólnikowym charakterze prognozy zdecydowały następujące czynniki:

- projekt dokumentu obejmuje zarówno ustalenia obowiązującego studium jak i wprowadzonych zmian,
- zapis ustaleń zmiany studium, dopuszczając różne możliwe sposoby zagospodarowania nie dotyczą elementów, które nie zostały zmienione,
- stopień szczegółowości ustaleń precyzując kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów nie określa sposobu i terminu ich realizacji,
- trzeba liczyć się z wystąpieniem kumulacji skutków kilku przedsięwzięć, których rodzaj i czas realizacji i technologie nie są znane,
- zmienność warunków otoczenia z poza terenu gminy jest niezależna od ustaleń studium.

8. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH I CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU

System monitorowania zmian zachodzących w przestrzeni gminy można oprzeć o zapisy art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który nakłada na wójta obowiązek sporządzenia okresowej oceny stanu opracowań planistycznych (w tym studium) poprzez dokonanie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym co najmniej raz w czasie kadencji (4 lata).

System monitoringu i oceny rozwoju gminy służyć będzie obserwacji całości zmian zachodzących w sferze społeczno-gospodarczej i w sferze przestrzennej. Studium, zgodnie z zapisami ustawowymi, jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy i nie stanowi podstawy ustalania decyzji lokalizacyjnych. Ustalenia zawarte w tekście i rysunku wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania oraz podstawowe standardy i w związku z tym nie są ścisłym przesądzeniem, co do formy, granic zainwestowania i czasu realizacji. Efektywne monitorowanie zmian zachodzących w przestrzeni gminy, będących efektem przekształceń w zainwestowaniu i zagospodarowaniu może być prowadzone dopiero na etapie planu miejscowego.

Również państwowy monitoring środowiska prowadzony przez Państwowy Inspektorat Środowiska umożliwia prowadzenie pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska. Program monitoringu realizowany przez krajową i regionalną sieć obejmuje monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, lasów, a także wczesnego wykrywania skażeń.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, niezależnie od stanu opracowań planistycznych, należy uznać monitorowanie następujących dziedzin i zagadnień:

obserwacje zmian w strukturze użytkowania gruntów (m.in. poziom lesistości, ochrona gruntów rolnych, rozwój zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej), obserwacje procesu tworzenia spójnego systemu obszarów chronionych (m.in. zwiększanie powierzchni obszarów ochrony prawnej i podnoszenie stopnia ochrony, opracowania planów i programów dotyczących obszarów ochrony przyrodniczej i kulturowej, ochrona zasobów wodnych, zieleń urządzona w obrębie terenów zainwestowanych), obserwacje sposobów zagospodarowania na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych (m.in. zainwestowanie rekreacyjne, liczba turystów), obserwacje zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska (m.in. powietrze, woda, gleby, klimat akustyczny - na obszarach intensywnego zainwestowania), obserwacje zmian w gospodarce zasobami wodnymi (m.in. ochrona przeciwpowodziowa, długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, gospodarka odpadami).

Realizacja takiego programu powinna gwarantować możliwość uzyskania wiarygodnych i rzetelnych informacji o zmianach w środowisku, w tym również o niekorzystnych tendencjach i ewentualnych konfliktach w gospodarowaniu przestrzenią.

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Stosownie do art. 104 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji m.in. projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina oddalona jest od granicy z Republiką Czeską o ok. 18 km (w linii prostej) i jest powiązana z nią poprzez drogę ekspresową S1 (numery międzynarodowe drogi E-75 i E-462). W obszarze gminy nie występują obiekty a także nie przewiduje się w ustaleniach projektu zmiany Studium lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco transgranicznie oddziaływać na środowisko.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica sporządzanego na podstawie uchwały Nr XXXI/325/13 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica.

Prognoza została sporządzona w zakresie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 poz. 1235).

Prognozę sporządza się w celu określenia skutków ustaleń studium na wszystkie elementy środowiska uwzględniając: rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań, prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych, a także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Na potrzeby prognozy dokonano analizy uwarunkowań i przemian zachodzących na terenie gminy Jasienica. Zdiagnozowano stan i funkcjonowanie środowiska na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem terenów chronionych oraz istniejących i prognozowanych zagrożeń środowiska, a także problemów ochrony środowiska.

Na terenie gminy występują praktycznie wszystkie obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody i innych przepisów odrębnych (m.in. rezerваты przyrody, otulina parku krajobrazowego, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, lasy ochronne) a zwłaszcza obszary Natura 2000. Ponad połowa obszaru gminy (50,7%) została objęta ochroną przez obszary Europejskiej Sieci Natura 2000. Są to: obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk - „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, „Pierściec” i „Beskid Śląski”.

W ramach projektu zmiany studium wprowadzone zostały zmiany w użytkowaniu gruntów. Kształtują się one następująco: Nowe tereny zabudowy w ramach projektu zmiany studium to około 284,5 ha, w tym tereny, które przeznaczamy na cele produkcyjne, składów i magazynów oraz usługowo - produkcyjne stanowią 66,5 ha, tereny przeznaczone na cele usługowe zajmują powierzchnię blisko 12 ha a tereny, pozostałe tereny (ok. 206 ha) zostały przeznaczone na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo - usługowe.

Dodatkowo w ramach wyłożenie projektu zmiany studium do publicznego wglądu, wprowadzono nowe tereny, które wynikają z uwzględnienia uwag złożonych do projektu studium: tereny zabudowy mieszkaniowej w ilości 146 ha, tereny zabudowy usługowej i usługowo - produkcyjnej 26 ha, nowe tereny produkcyjne 2,2 ha oraz zaprojektowano nowe tereny rolne ok. 8,3 ha kosztem terenów mieszkaniowych w Grodźcu, terenów mieszkaniowo - usługowych w Międzyrzeczu - Dolnym oraz terenów produkcyjnych w Jasienicy.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu Studium na środowisko. Opracowanie to stanowi próbę oceny zmian i przekształceń środowiska przyrodniczego, jakie zostaną wprowadzone po realizacji ustaleń studium. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja studium wprowadzi w środowisku przyrodniczym szereg zmian, zarówno korzystnych jak i niekorzystnych.

Do tych pierwszych można zaliczyć zachowanie się powierzchni zieleni. Będzie się to wiązać z obowiązkiem zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na obszarach zainwestowanych. Do zmian pozytywnych należy zaliczyć docelową poprawę czystości powietrza oraz ograniczenie poziomu hałasu. Na pewno zmianą pozytywną będzie możliwość lokalizacji w gminie odnawialnych źródeł energii o mocy ponad 100 kW. Największe zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje realizacja przedsięwzięć związanych z realizacją ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska przyrodniczego. Zapisane w projekcie studium kierunki rozwoju obejmujące likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwój sieci kanalizacyjnej umożliwiający odprowadzanie ścieków sanitarnych do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków będą miały znakomity wpływ na poprawę stanu środowiska. Realizowane w przedsięwzięcia będą miały ewidentnie proekologiczny charakter. Tym niemniej podczas realizacji niektórych z nich wystąpią pewne, najczęściej na niewielką skalę i chwilowe negatywne oddziaływania typowe przy prowadzeniu inwestycji liniowych (np. kolektory kanalizacyjne i wodociągowe) zmiany i przekształcenia niektórych komponentów środowiska.

Podobnie przyjęcie, jako celu sukcesywną likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego (spalanie węgla, drewna, wszelkich dających się spalić odpadów) na paliwa ekologiczne przełoży się w sposób bezpośredni na poprawę stanu jakości atmosfery na terenie gminy. Z pewnością korzystną zmianą jest wprowadzenie zapisu o zakazie budowy sieci elektroenergetycznych w wykonaniu napowietrznym na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły. Zapis gwarantuje, że stan siedlisk gatunków dla ochrony których wyznaczono obszar, nie ulegnie pogorszeniu.

W przypadku nowej zabudowy, prognozuje się, że największy wpływ na środowisko wywierać będą tereny usług, produkcji, składów i magazynów oraz tereny usługowo - produkcyjne, ze względu na ich przemysłowy charakter, oraz w mniejszym stopniu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, ze względu na znaczną powierzchnię na obszarze gminy w ramach projektu zmiany studium.

Zapisane w projekcie studium kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej spowodują zmiany wpływające na glebę szatę roślinną oraz krajobraz. Grunty rolne w wyniku zmian sposobu użytkowania zostaną trwale wyłączone z produkcji rolnej. Wprowadzenie na terenach rolniczych zabudowy w zasadniczy sposób wpłynie na zmianę szaty roślinnej terenu. W miejscu niezagospodarowanym pojawi się nowe, trwałe pokrycie terenu roślinnością stanowiącą element ozdobny, wzbogacający estetykę krajobrazu oraz element izolacyjny, chroniący sąsiednie tereny od wzajemnego oddziaływania. Struktura krajobrazu terenów dotychczas użytkowanych rolniczo ulegnie zmianie – planowane jest wprowadzenie uporządkowanej zabudowy, wszelkich urządzeń uzupełniających, urządzenie terenów zieleni, więc wartości krajobrazowe tych obszarów powinny ulec znacznemu podwyższeniu.

W ogólnym bilansie należy jednak uznać, że realizacja ustaleń studium nie wprowadzi zdecydowanie negatywnych zmian w zasobach środowiska przyrodniczego gminy. Można stwierdzić, iż wiele tych zmian będzie z nawiązką zrekompensowanych. Przyjęte w projekcie studium rozwiązania, służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów oraz zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia struktur przyrodniczych.

W dokumencie nie ustalono odrębnej metodologii analizy skutków realizacji ustaleń zmiany studium. Należy przyjąć, że będzie ona prowadzona z wykorzystaniem procedur z zakresu przepisów prawa ochrony środowiska i planowania przestrzennego.

Na etapie Studium, które jest dokumentem kierunkowym o ogólnym charakterze, określenie szczegółowego wpływu zabudowy na poszczególne komponenty środowiska jest niemożliwe. Szczegółowy wpływ zabudowy na środowisko zależeć będzie od jej funkcji, parametrów i zastosowanych rozwiązań technicznych, które określa się na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Bibliografia:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bielsko na okres gospodarczy od 1 stycznia 2008r. do 31 grudnia 2017r. według stanu na 1 stycznia 2010 r., Katowice 2009.
2. Prognoza oddziaływania na ptaki w zakresie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica, dla Sołectwa Międzyrzecze Dolne w obrębie działki 104/6, Jasienica 2010.
3. Projekt założeń do planu zaopatrzenia gminy Jasienica w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe. Zespół autorski mgr inż. Marek Kołodziejczyk, mgr inż. Jerzy Wojtulewicz, mgr inż. Piotr Kukla, 2002.
4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013.